

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 3 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. SAUSIO (JANUARY) 20 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Taip Kuba atsidekoja Amerikai...

Ar Monroe doktrina jau atgyveno savo amžių?

K. S. KARPIUS

Kai prezidentas Eisenhower praeitą rudenį paskelbė, ryšium su Kuba, kad JAV "nesiduos nukreipiamos nuo savo atsakomybės sulaukyti svetimos valstybės veržimasi į šį kontinentą ir neleis," pasiremiant Monroe doktrina, "Vakarų pasaulyje įsteigti tarptautinio komunizmo vyraujamą režimą", atsiliepė Chruščiovas iš Kremliaus, pareikšdamas, kad Monroe doktrina "jau atgyvenus savo amžių, jau mirus ir palaidota". Vadinasi, tai nekludys Sovietams versti Kubą savo satelitu.

Jausdamas Sovietus užnugaryje, paniekinęs seną Amerikos draugingumą, nebodamas Amerikos atominių ginklų ir jos galybės, Castro pagaliau privertė prezidentą Eisenhowerį nutraukti diplomatinius santykius su Kuba. Tose pasaulio dalyse, kur teisybės žodis jau neįleidžiamas, Castro skelbiamas Kubos "liaudies" didvyriu, o Amerika vaizduojama žiauriu imperialistinio kapitalizmo siaubu.

Taip Kubos liliputas suraišiojo ir pavertė bejėgiu 180 milijonų gyventojų, daugiau kaip 3 milijonų kv. mylių JAV milžiną atstatyti kaimyninėje valstybėje tvarką.

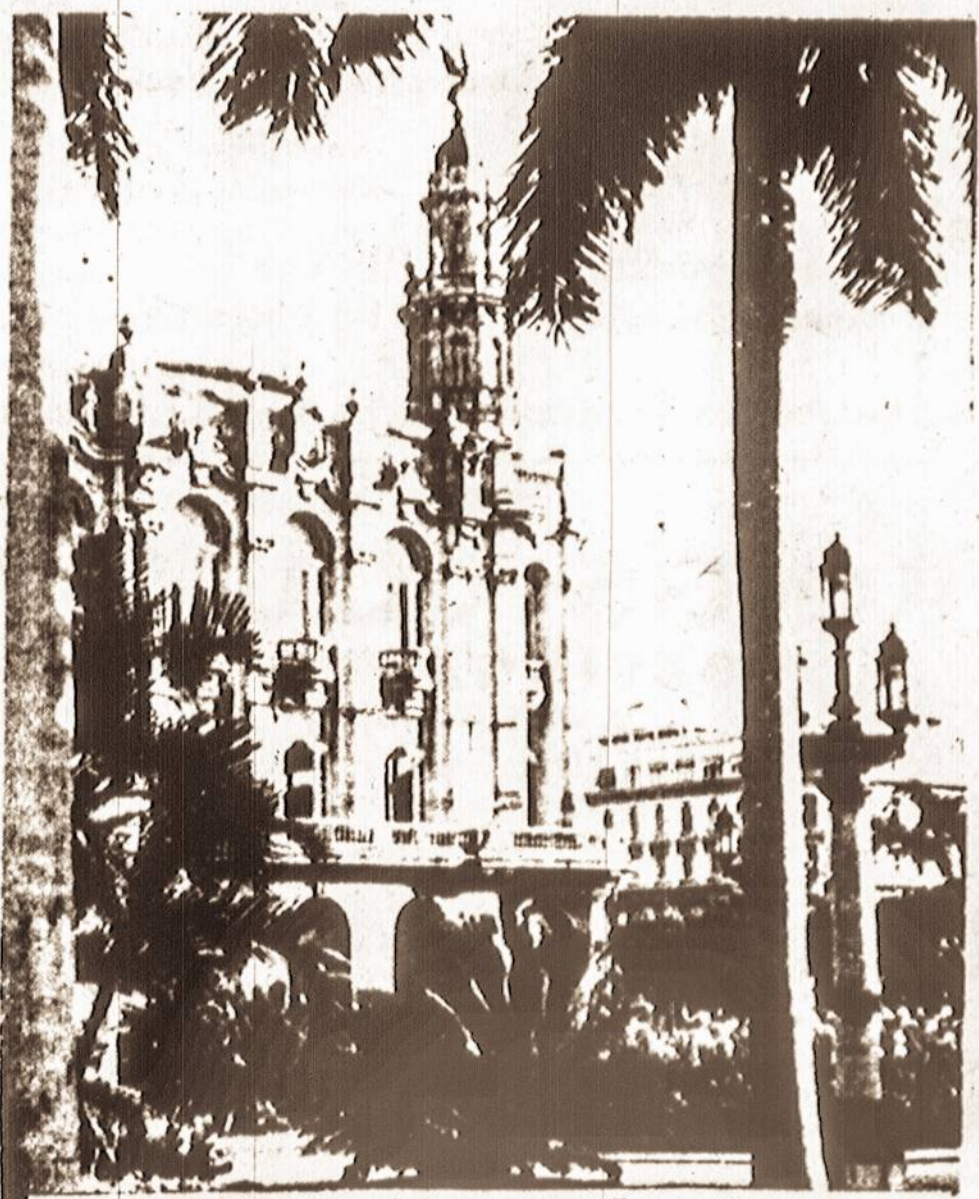
Amerikos įrengtą karinę Guantanamo bazę Castro paskelbė sava. Toje bazėje laikoma apie 5,000 amerikiečių karių, pasiryžusių ginti JAV prestižą ir garbę. Be Amerikos sutikimo, Kuba negali Guantanamo bazės sutarties nutraukti. Ar Castro, demonstruodamas Sovietų ir Čekoslovakijos karo pabūklus, kėsinsis tuos 5,000 amerikiečių išstumti ir užgrobti Guantamo bazę, kaip jau padarė su amerikiečių pramonės įmonėmis? Po to, žinoma, sektų tos bazės pavedimas Sovietams. Ar amerikiečiai, kurie kelių valandų bėgyje gali nušluoti visą Kubą, trauksis Castro užpuolimo atveju? Ar, kaip paskiausiai kalbama, sutiks pasitraukti už Castro "draugingumą" ir "taiką"?

Gyvatė antyje

Washingtonas skubiu Castro revoliucinės vyriausybės pripažinimu užsiaugino antyje gyvatę, pavojingą visam Vakarų pusrutuliui.

Earl Smith, buvęs JAV ambasadorius Kubai nuo 1957 m. iki Castro valdžios, vėliau atsauktas kaip Kubai nepageidaujamas, prieš kelias savaites Kongrese klausinėjamas, pasakojo kaip, jo asmeniniu patyrimu, Castro revoliucija, uoliai amerikiečių spaudos ir viešosios opinijos remiama, buvo Valstybės Departamento pareigūnų paskubinta. Castro, kuris buvo vaizduojamas "Kubos Abraomu Lincolnu", gavo iš Amerikos stiprią paramą, ir skubiai Valstybės Departamento žemesnio rango valdininkų pripažinta, tuo tarpu kai aukštesnieji departamento pareigūnai, nekreipę reikiamo dėmesio, priėmė kaip įvykusį faktą.

(Nukelta i 8 psl.)

Kubos valstybinio teatro rūmai Havanoje.

JOHN F. KENNEDY

Su John F. Kennedy, naujuoju JAV prezidentu, kurio priesaikos iškilmės įvyksta šią savaitę Washingtone, prasideda naujas laikotarpis politikoje ne tik dėl to, demokratai pakeičia republikonus administracijoje, bet ir dėl to, kad galingiausios šalies pasaulyje vadovybės priešakyje atsistoja jaunas dvidešimtojo amžiaus žmogus.

Visu dešimtmečiu perlipus į antrąją dvidešimtojo amžiaus pusę, darosi aišku, kad devynioliktoje šimtmečio vyru dienų yra suskaitytos. Pagaliau tų senosios kartos valstybininkų skaičius jau taip yra labai sumažėjęs. Eisenhoweris, kuris po 8 metų tarnybos Baltuosiuose Rūmuose ir po 42 metų armijoje, šią

savaite perduota šalies vairą dvidešimt septyniams metais už save jaunesniam įpėdiniui, yra vienas iš tų "paskutinių mošikany". Tiesa, Europos politiniame horizonte dar švaistosi Adenauerio, de Gaulle, Macmillano ir Chruščiovo figūros... Bet tai jau, galima sakyti, paskutiniai devynioliktojo šimtmečio generacijos šešėliai.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

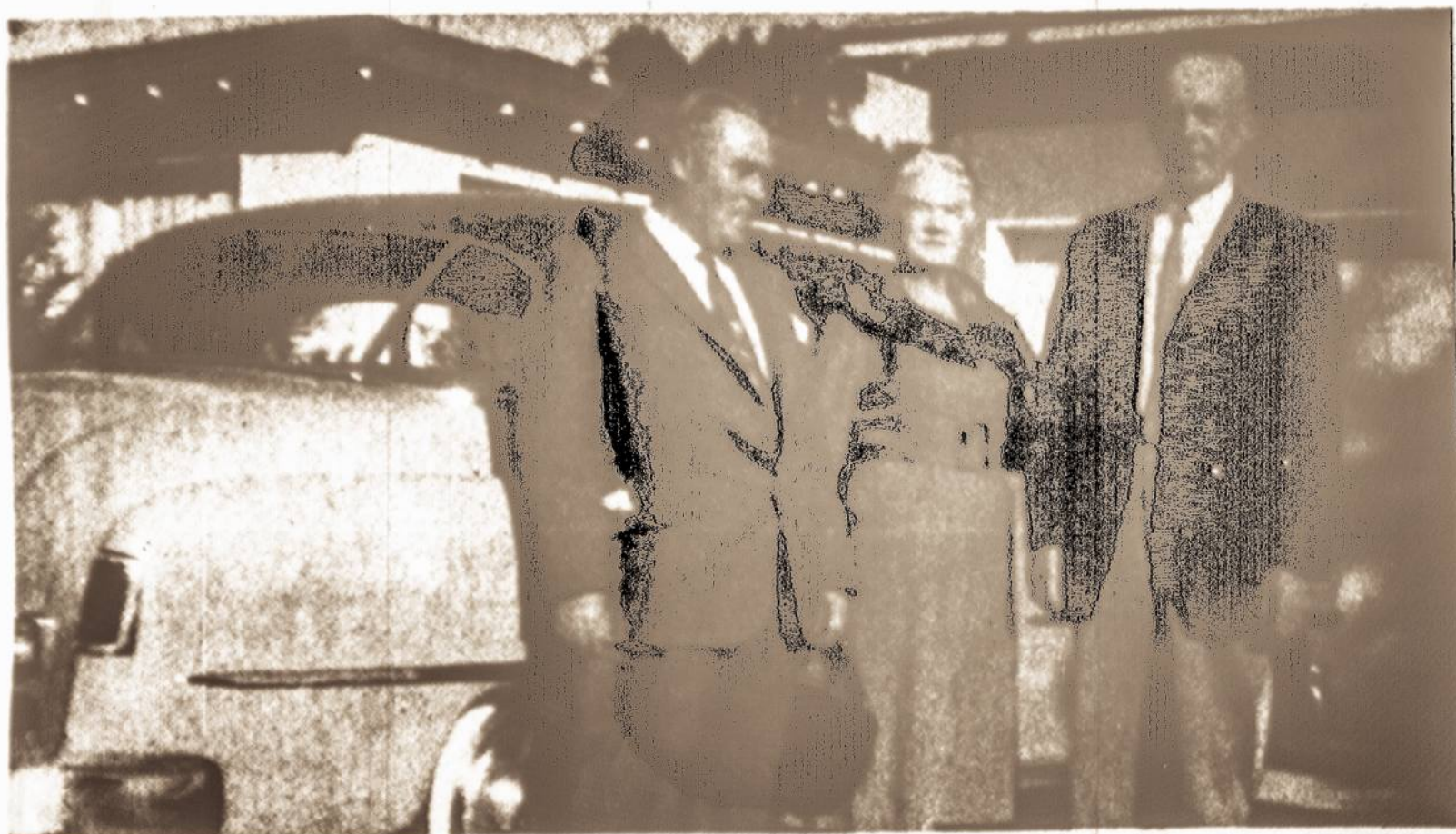

Prieš porą metų Life reporteriai, istyrinėję Amerikos didmiesčių plėtimosi sąlygas, paskelbė, kad 1975 m. didžiausias pasaulyje miestas bus Pacifiko krante ir apims plotus nuo Los Angeles iki San Diego, tarp kurių atstumas 121 mylia. Ar šitos jų "pranašystės" išsipildys, daugelis iš mūsų turėsime progos dar ir patys pamatyti, bet kad to "didžiausio pasaulyje didmiesčio" pirmųjų gyventojų skaičiuje bus buvę ir nemažai lietuvių — galime tvirtinti jau dabar. Kad lietuviškus veidus, vaizdus ir skaičius toje būsimoje, daugiau kaip 120 mylių ilgio gatvėje nepamiršus, kaip jau Vieniybėje trumpai buvau minėjęs, neseniai su Ch. Lukšiu padarėme kelionę iš Los Angeles į San Diego — panaujindami skaičius ir išpūdzius lietuvių gyvenamose vietovėse.

sikiečių kilmės gyventojų kaimu, šiandien virtusiu jau puikiu kurortu. Ir čia, atvykę iš rytų, jau yra išsikūrusios dvi lietuvių šeimos. Verčiasi kambarių ir butų nuomavimu turistams. Ar čiau San Diego, pravažiavome Solana Beach, kur jau iš seniau viena lietuvių šeima turi puikų motelį ir didelę lėptiūvę. Dar toliau — palikome vieną žymiausių Pietų Kalifornijos arklių lenktynių vietovę — Del Mar, kur jau ilgus metus gyvena turtingas lietuvis Petrikas, anksčiau gyvenęs Detroitė.

Kad neaplenkus nieko įdomesnis, trumpam užsukame į La Jolla — daugiausia Hollywoodo ratelių mėgiamą kurortą, kuris nežiūrint savo brangumo, vis dar plečiasi. Puiki palmių pakrantė, ištaigingi viesbučiai su terasomis į vandenyno pusę, nepaprastai gražūs pakrančių

Paskutiniaisiais metais į San Diego persikėlė ir visa eilė naujų ateivių, pav. dr. Juška — širdies specialistas, Vyt. Diukas — valst. kolegijoje dėsto vokiečių ir rusų kalbas, S. Aušrotas — technikas, ir visa eilė kitų. Senesnės kartos lietuvių tarpe matome plačiai žinomą veikėją ir spaudos bendradarbį Kazį Vičą, dabar labai aktyvius Zaunių šeimos narius ir visą eilę kitų. Teko išsikalbėti su kai kuriais vietos lietuvišiais, jų tarpe su Zaunium, jr. Jis kalba tik angliskai (jo žmona yra klubo pirmininkė, taip pat kalba tik angliskai), bet jo kalba yra daug lietuviškesnė, už daugelio tų, kurie tekalba tik lietuviškai... Kai klausai jo žodžių ir žiūri jam į akis, atrodo, jis yra nepaprastai ryžtingas lietuvis patriotas, kaip

Į k. l. d.: Ch. Lukšis, Raškinienė, ir Pr. Raškinis.

Kai nepaprastai gražų, saulėtą ir šiltą (taigi — sausio mėn. pradžioje) sekmadienio rytą palikome dar mieguistą Los Angeles didmiesį, nepajutome kaip Lukšio vairuojamu Continental IV naujais keliais aplenkėme kurortinį ir pramonės miestą Long Beach, kuriame jau dabar gyvena apie 100 lietuvių šeimų. Palikome toli dešinėje karališkojo sporto centrą Amerikos vakaruose — Newport Beach, kurio uoste užregistruota 18,000 jachtų, pradedant "lauzais" ir baigiant milijonierių bei Hollywoodo žvaigždžių liuksusiniams motorlaiviams ar jachtoms. Čia yra įregistruotas ir vienas lietuvių motorlaivis, kurio savininku yra kažkoks bartenderis — lietuvis, kartais pasirodęs ir Los Angeles lietuvių parengimuose. Netrukus palikome ir Laguna Beach, kur nuolat vyksta įvairios dailės meno parodos, nes miestelio gamtovaizdis labai patrauklus dailininkams. Jų čia gyvena daug, dar daugiau tik svečiuojasi. Lietuvių menininkų čia nėra, dar nelabai seniai gyveno čia tik vienas lietuvis kunigas.

Į didįjį Pacifiko pakrančių kelią išvažiavome jau gerokai už San Clemente — prieš kelis metus buvusių daugiausia mek-

vaizdai — suvilioja čia daug pinigų. Lietuvių čia, bent kol kas, neteko sutikti.

Is čia kalnuotomis pakrantėmis pasukome į San Diego ir ir pirmiausia stabtelėjome priemiestyje išsikūrusių lietuvių sveitinėje Lido Club, kurios savininkai — Čiras ir Kripaitis, buvę "dypukai". Baras įrengtas puikiai, svariai užlaikomas, nebrangus. Paklaustas kaip sekasi biznyje, Čibas atsakė kad "labai gerai", bet kai pradėjau kalbėti apie lietuvišką laikraštį, tai tuoj kirto atkirto, kad "... mes esame taip bizi, kad neturime laiko skaityti..."

Is čia nuvažiavome pas vieną žinomesnių lietuvių veikėjų Pr. Raškinį, išsikūrusį toliau už San Diego — El Cajon, svaraus ir sauso oro kalnų atslaitėse. Raškiniai užkvietė į San Diego lietuvių klubo susirinkimą, apie kurį jau anksčiau esu Vieniybėje rašęs. Pr. Raškinis, vienas to klubo steigėjų, Amerikoje gyvena jau 60 metų, iš profesijos laikrodininkas, San Diego arba apylinkėse gyvena 16 metų, aktyviai dalyvauja lietuvių gyvenime, gana dažnai parašo ir lietuviškiems laikraščiams, ypač Naujienoms.

lygiai puikus amerikietis. Ir ne tik Zauniaus, jr. žodžiuose ir akyse atsispindėjo lietuviškumas — visa klubo susirinkimo (nors vesto vien tik anglų kalba) dvasia buvo šiltai lietuviška, nežiūrint, kad narių tarpe Lietuvą mačiusių buvo vos keli, gi daugumą sudarė tokie, kurių namuose lietuviškai tekalbėjo tik tėvai, o buvo ir tokių — kurių jau ir tėvai tekalbėjo tik angliskai. Bet jie visi, viešai ir garsiai sakė esą lietuviai ir mielai dalyvauja ir dirba San Diego Lietuvių Klube.

Vieniybės užmegsti ryšiai su šiuo klubu nenutrūks, jie plėsis ir apie San Diego lietuvių gyvenimą šio laikraščio skaitytojai ateityje pamatys daugiau ir dažniau.

Klaipėdos krašto prie Lietuvos prisijungimo — 1923 m. sausio 15 d. — sukaktis Los Angeles mieste buvo paminėta sausio 14 d. Lietuvių namų sveitinėje. Minėjimą rengėme trys privatus asmenys (matote, is 30 čia veikiančių organizacijų — nei vienos vadovybei neatėjo mintis tokio svarbaus istorinio įvykio sukaktį paminėti) (Nukelta j 10 psl.)

J. STUKO FILMOS IS LIETUVOS

Miami, Florida - Žinomas mūsų kultūrininkas Jokūbas J. Stukas atvažiuoja žiemos sezonui į Floridą. Tai lietuviškos televizijos pradininkas, vertas mūsų visų didelio dėmesio.

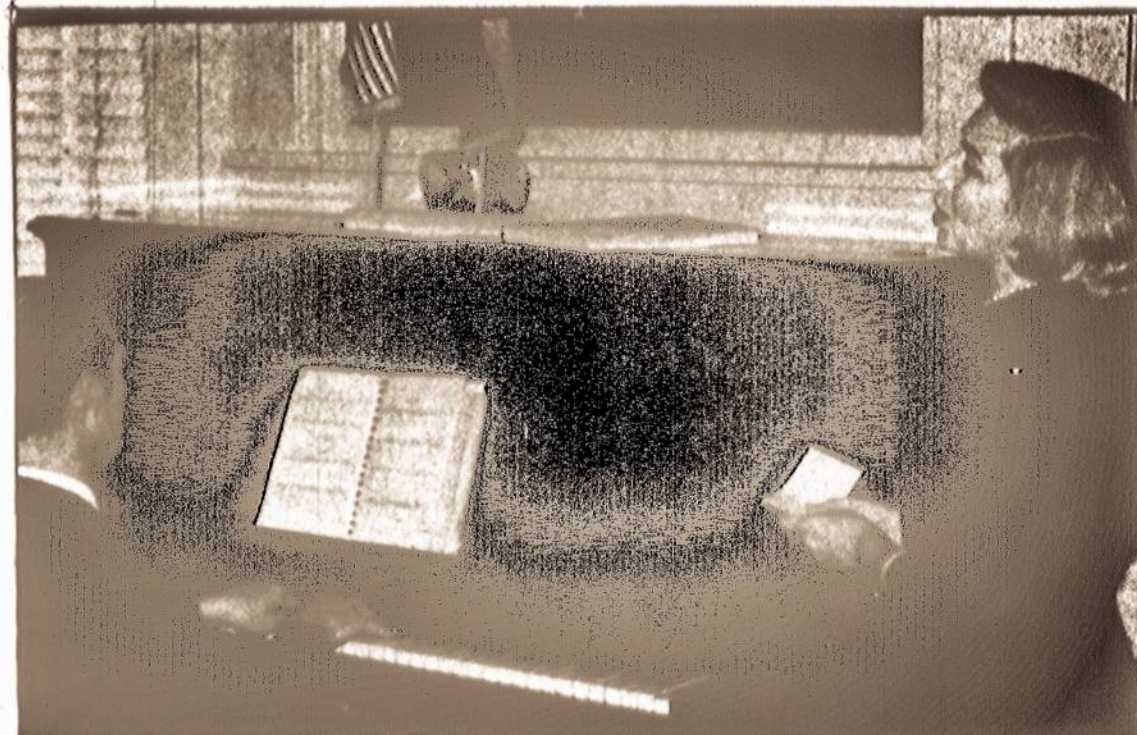
Sausio 21 Miami Lietuvių Klube 7:30 v. v. J. Stukas rodydys idomu lietuvišką filmą, kurį jis pats susuko, neseniai aplankęs Lietuvą ir jos įvairias vietas. Filmą turime įvertinti visu rimtumu, nes buvo padaryta, vengiant bet kokios propagandos - taip kaip yra tikrovėje dabartinėje okupuotoje Lietuvoje.

J. Stukas pusę savo pelno atiduoda Miami lietuvių choro reikalams. Mūsų solistė Anita Novickaitė - Karnavičienė tą

chorą organizavo, jį dirguoja jau eilė metų, sau jokios naudos iš to neturėdama.

Tad vietos lietuviai prašomi apsilankyti, ne tik paremdami chora, bet ir neapleisdami retai pasitaikančios progos pamatyti Jokūbo J. Stuko filmą kaip Lietuva atrodo šiandien.

Teisingumo Departamentas mus prašo pranešti, kad sausio mėnuo yra nepiliečių adresų registracijos laikas. Vieniybės skaitytojai, kurie dar nėra išpildinę, prašomi išpildyti pašto istaigose gaunamas registracijos korteles ir, pasirašius, jas grąžinti atgal toms istaigoms. Tai reikia atlikti iki šio mėnesio pabaigos.

L. Kančausko nuotrauka. Muzikas A. Narbutas ir solistė L. Zaikienė išpildo meninę programą Los Angeles, Calif., Klaipėdos krašto lietuvių subuvime, sausio 14 d.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY

Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupus moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, prima mokesčių už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys, Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius Juozas Belza, izdininkas - Iškirk šią atkarpą ir slusk - SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 24 Davis Ave., Kearny, N. J.

1860 ŠVENČIAME ŠIMTAMETINĮ JUBILĖJŲ 1960

PASKUTINIŲ NUTARIMU IŠMOKAMI DIVIDENDAI 3 3/4% I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2% reguliaraus plus 1/4% specialaus).

3 1/2% per metus Regularus metų ketvirčio dividendas

Nuo DEPOZITO-DIENOS Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui.

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK "...kur jūsu pinigai tarnauja tik JUMS!" BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. P-Resident 3-7000 Member Federal Deposit Insurance Corporation

Vieniybė, 1961 m. sausio 20 d.

Clevelando lietuviai

APTEMDYTOS SVIESOS

J. Antanaitis

Švenčių Šviesos — tokiu pavadinimu švenčių proga Clevelande išėjo LB Centro valdybos vienkartinis leidinys. Leidėjų pasisakyme paaiškinta, kad tai "yra viena iš naujai bandomų lietuviškosios veiklos priemonių". Ir tikimasi, jog švenčių sveikinimai per LB, tai yra, per šios rūšies leidinį "pateisins savo pasirodymą ir virs kasmetine tradicija".

Tačiau kai kurie atsiliepimai spaudoje Švenčių Šviesas gerokai aptemdino. Štai, J. Cicėno "dienų skeveldrose" (Naujienose) jas pavadino šventiniu "šližiku". Nors ir tokiu vardu, bet vistiek pasitarinama Lietuviybei, nes šližikas palaiko lietuvišką tradiciją...

Mesdamas esminį kaltinimą, kad tame LB leidinyje sutelktas tikrai vienos srovės bendradarbiai ir vienos srovės mintys, toliau J. Cicėnas nukrypsta į Lietuvyų Bendruomenės kritiką, ypač į jos kai kurių veikėjų pažiūras į ALTą. Daugiau jau šližiku aptemdytos "Šviesos", atrodo, J. Cicėno nebedomina.

Atsakymas svyruojantiems

O vis dėlto ir tame leidinyje yra minčių, kurias mes turėtume nuolat prisiminti, nuolat ir nuolat kartoti, jei norime išsaugoti lietuvybę ateinančioje kartoje. Tiesa, tos mintys ne naujos, jos ne naujos ir šiame leidinyje, gal tik kitais žodžiais išreikštos. Bet mintys, kurios atsako svyruojantiems lietuvybėje; kodėl aš turiu būti lietuviu; kaip sunku būti lietuviu. Tai yra atsakymas tiems, kurie jaučiasi nepriklį žemėje.

Kalbama leidinyje V. Mariūnas iškelia klausimą, kas yra mano tauta ir atsako, kokia prasmė jai priklausyti:

"...po ilgesnio buvimo išeivijoje, ypač priėjus gyvenamojo krašto pilietybę, daug kam kyla ir prašosi atsakymų klausimai: kas yra dabar mano tauta ir kokia prasmė priklausyti tėvų ir protėvių tautai? Argi aš negaliu būti tuo pačiu žmogum, įsiliedamas į gyvenamos aplinkumos tautą? Arba mažų mažiausia, kodėl aš negaliu gyventi tik sau, neiekvodamas nei laiko, nei jėgų, nei pinigų atsineštiniam tautišku-
mui išlaikyti...Kodėl tada aš esu vadinamas išsigimėliu, kai svetimame krašte išpilietinės, su savo tauta išsiskiriu?"

Kas taip dalykus išsiaiškina, tas iš tikrųjų save kaip žmogų nužudo. Jis ne skiria žmogaus padarų ir prigimties dovanų. Tauta žmoguje yra prigimties dovana, jos gyvoji dvasia, jis pats. Nuslopinamas savo prigimtį, jis kitos neįsigyja. Slopindamas tautą savyje, jis žudo savo dvasią ir darosi daiktų daiktų pasaulyje. Tampa išsigimėliu.

Išmintingi ir jautrūs lietuviai, atsidūrę išeivijoje, suvokė, kad tautos nariai išsiskleidę po svetimus kraštus, svetimų kultūrų, įstatymų, papročių ir medžiaginių reikalų veikiami ar viliojami, daugelis jieškos ir ras progų bei pasiteisinimų su savo tauta išsiskirti. Bet kiti — jaučia pareigą gelbėti lietuvių ir jo vaikus nuo tautos išsigimėlių vardo ir likimo.

Audra dėl vieno

Šia proga, kalbant apie LB Centro valdybą, kuri egzistuoja Clevelande... Kai kurioj spaudoj tam tikrą "audrą" sukėlė ir dar vis ji tebesiūbuoja dėl vieno nario LB Centro valdyboje atsiradimo. Kaip girdėti čia iš suinteresuotų šaltinių, esą, tas klausimas netrukus savaime išsprendžias. Mat, šios LB Centro valdybos kadencija jau baigiasi ir pavasarį bus naujos valdybos rinkimai. Taigi, galėsi išsirinkti visus tik pageidaujamus ir be priekaištų LB Centro valdybos narius...

Emigracinė liga

Lietuviškam fronte verta pažymėti ir tokį faktą. CLEVELAND PRESS surengtoje laivų parodoje, 36 podų laivui buvo renkama karalienė. Iš kelių šimtų mergaičių, laikraščio vadovybė išrinko 4 kandidates: karalienę, į kurias pateko ir Lietuvaite baletos šokėja Teresė Stasaitė, aktyvių lietuviškoje veikloje Stasų dukterė.

Suprantama, ir tuo būdu lietuviams buvo intereso pasigarsinti amerikiečių visuomenėje. Kai kurie ėmėsi žygių, kad Stasaitė bent lietuvių tarpe ko daugiau balsų gautų. Bet ir čia pasireiškė emigracinė liga — pavydas. Atsirado tokių (beje, moteriškos lyties), kurios atsisakė už lietuvių kandidatę į karalaites pabalsuoti. Girdi, pasauly esą ir gražesni moterų... Panašiais motyvais ar kitais, apie lietuvių kandidatę į karalaites informaciją netalpino ir lietuviškas laikraštis.

Dr. Žilinskienė, žinoma visuomenės veikėja ir pedagogė, vienos Clevelando amerikiečių mokyklos mokytoja, (dešinėje) praveda Clevelando budžiams tėvynės pažinimo pamoką.

STASYS VASIKONIS, Liberty Federal Savings & Loan Association viceprezidentas. Sausio 16 d. sukako 46 metai, kai jis darbuojasi su šia Philadelphia Lietuvos finansine įstaiga, turinčia tiek pat milijonų dolerių turto... Nežiūrint to, kad Vasičionis jau 73 metai amžiaus, bet jis kiekvieną rytą ateina į įstaigą ir rūpestingai atlieka savo pareigas.

Šuo jaunojo prancūgos tarnyboje. Clevelando budžiai šios žiemos stovykloje. Kalėdų ir Naujų Metų proga, Round Up Lake, ant ežero pramogaudami važiuoja pasikinę vilkų veislės šuni.

HARTFORDO LIETUVIAI

Hartford, Conn. — Su Naujaisiais metais Vaclovas ir Konstancija Nenortai išengė į 26-šius vedybinio gyvenimo metus. Išvakarėse 60 asmenų būrelis sukaktuviniškams surengė pagerbimo pobūvį. Gaila, kad tik toks kuklus skaičius galėjo dalyvauti, kadangi didesnės salės jokiū būdu nepavyko gauti.

Prie gyvomis gėlėmis papuoštų ir skaniais lietuviškais valgiais apkrautų stalų be Nenortų šeimos matėsi svečių ir iš tolimesnių vietovių: Karaliai iš Philadelphia, Šetikai ir Sodaičiai iš New Yorko, T. Janukėnas iš Bostono.

A. Mockus jausmingu ir giliu žodžiu atidarė pobūvį ir susidariusi jauki lietuviška nuotaika tęsėsi visą laiką, o organizacijų ir pavienių asmenų tarti sukaktuviniškams žodžiai ją dar daugiau stiprino. Lietuvių Karių Veteranų vardu kalbėjo ir dovanėlę įteikė skyriaus pirm. P. Simanauškas. Skautų tėvai per komiteto pirm. J. Šimanskį dovanoją lietuviškų vaizdų albumą ir nuoširdžius sveikinimus. Lietuvių Bendruomenės vardu kalbėjo apylinkės pirm. W. Chase. Skautų ir skaučių vardu sktn. V. Nenortui ir poniai už rūpestį ir didelę pagalbą padėjo ir ilgiausių metų linkėjo vietininkas V. Pileika. Mokslo dienų draugas A. Šetikas pasidalijo prisiminimais iš Alytaus Miškininkystės Mokyklos laikų. V. Karalius švelniu jumoru paryškino kai kuriuos momentus anų šviesių dienų prieš 25 metus Marijampolėje. Jeigu V. Karalius daugiau palietė Vaclovą, tai p. I. Karalienė švelniu, moterišku žodeliu gyvai pavaizdavo savo klasės draugę — Konstanciją. T. Janukėnas, Vaclovo kūdikystės dienų draugas, savo ilgesniame

žodyje, prisiminė gražųjį Dzūkijos kamepį, kuriame sukaktuviniškams išvydo pasaulį, paskum gimnazijos laikus, bendras dienas kariuomenėje ir čia Amerikoje. Sveikinimai ir linkėjimai baigti visų dalyvavusių bendra dovana ir Nenortų padėka.

Šia proga norėtusi tarti bent keletą žodžių apie Vaclovą ir Konstanciją Nenortus. Bent kiek pažįstančiam Hartfordo lietuvių koloniją ji neišsivaizduojama be Vaclovo. Nėra organizacijų ar sambūrių, kuriems Vaclovas nepriklausytų ar bent konkrečiai nebūtų padėjęs. L. K. V. S-gos Hartfordo Skyriaus steigėjas ir dabartinis išdinininkas, Lietuvių Bendruomenės apygardos ir apylinkės valdybos narys, skautų Atlanto rajono vadas, Hartfordo skautų vietininkijos steigėjas ir ilgametis vietininkas, ALT ir BALF nuoširdus darbuotojas, Amerikos Lietuvių Legiono, Amerikos Liet. Piliiečių Klubu, Vyrų Choro ir kitų sambūrių narys. Kuklus Vaclovas neįteško reklamų ir viešų padėkų, todėl ir laikraščių puslapiuose nematome nei jo nuotraukos nei pavardės.

Sunku rasti žodžius K. Nenortienės tiksliam apibudinimui. Atvira, švelni ir pasiaukojanti, savo vaikų ateitimi ir lietuviškumu besisielojanti lietuvi motina pedagogė. Tikiu, kad gal ir bus patys tiksliausi žodžiai.

Malonu pažvelgti ir į sukaktuviniškų šeimą. Dukterė Dalia, su aukščiausiais atžymėjimais baigusi Connecticut Universitetą, rengiasi magistro laipsniui, sūnus Vytenis studijuoja Emmitsburg, Md. kolegijoje, gi Gintaras — gimnazijoje.

Daug šviesių ir sėkmingų metų linkime sukaktuviniškams. D-vis.

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas
3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
-KALBA LIETUVIŠKAI

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

MES ESAME DĒKINGI

Vienybės DEIMANTINIO FONDO rėmėjų aukos, kartu su citatomis iš Vienybės Lietuvos praeities, skelbiamos jau trečiame iš eilės mūsų laikraščio numeryje.

Šios dovanos Vienybei, besirengiančiai minėti savo deimantinę sukaktį, kaip jau ne kartą buvo rašyta, yra naudojamos naujų ofsetinių mašinų skoloms išmokėti. Kadangi tos skolos siekia keleto tūkstančių dolerių sumą, (vien raidėms rinkti mašinos kaštuoja 6,000 dolerių) todėl ir didelės aukos nėra per didelės.

Keletas Deimantinio Fondo rėmėjų jau pasirodė ir su šimtinėmis. Būtų malonu, kad tų šimtininkių atsiųstų bent tiek, kiek Vienybei metų... Neturėtų būti sunku tokiam stambesnių aukotojų skaičiui atsirasti. Ypač atsiminus visus tuos sunkumus, kuriuos Vienybei teko išgyventi per 75 metus.

Vienybė, kuri be pertraukos eina nuo pat mūsų tautinio atgimimo dienų, tikrai yra verta didesnės paramos. Bet mes esame dėkingi ir už tai. Kas duoda tuojau, nors ir po truputį, — daug duoda.

Mums rašo

Pastebėjęs Vienybėje, kad kiti prisideda su aukomis VIENYBĖS DEIMANTINIAM JUBILIEJUI pamihėti, aš su žrėna taip pat nutariau prisidėti. Siunčiu 25 dol. čeki.

Jaučiu reikalą prisidėti prie parėmimo PIRMOJO IKI ŠIOL ISTISAI ISSILAIKIUSIO mūsų išėvijos laikraščio VIENYBĖS, nes aš tik iš Vienybės Lietuvos gavau tautišką-patriotišką susipratimą ir ikvėpimą.

Kviečiamas i Vienybės spaustuvę 1914 metų pradžio-

je, nuvykau i Brooklyną ir dirbau kartu su aušrininku Petru Mikolainiu, su didžiu tautininku Juozu O. Širvydu, su Juozu Gedminu, po Širvydo redagavusiu Vienybę. Taip pat susipažinau su senais ir jaunais veikėjais didelėje Brooklyno kolonijoje. I ju tarpą isijunges, padaręs juos savo mokytojais ir draugais, aš tą draugingumą su tais kurie dar gyvi, palaikau ir šiandien.

Gero pasisekimo Vienybei ir jos vedėjams.

K. S. Karpus
Cleveland, Ohio

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale stowawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suimdama zagre in rankas, nesidajro, o stowajosi wagā ligiai ir tiesiog nuwest.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

Ona ir K. S. Karpus	\$25.00
Cleveland, Ohio	
P. Lisauškas	25.00
Maspeth, N. Y.	
J. Baltaduonis	20.00
Philadelphia, Pa.	
Dr. B. K. Vencius	20.00
Brooklyn, N. Y.	
Dr. J. Trojanienė	20.00
Maspeth, N. Y.	
W. M. Chase	15.00
Hartford, Conn.	
K. Kybartas	10.00
Brooklyn, N. Y.	
V. Vyšnius	10.00
Brooklyn, N. Y.	
J. Baltulionis	5.00
Hartford, Conn.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

š praeities

Tavo sūnūs...

Ne wianas giluoni piktybes iszwars, ale jago broliam lietuwnikam pasydwabos musu rasztelis WIENIBE, taj ir wisa pekla nepargales.

Szydyntoju bus ir tokiu, kurie pasakis, kad zodej ne wysaj lietuwniszki, o mes at-sakome tiesiog, jog žodžiu nereikalaujam no Palangos, ale tejp kajp kalba apie Nauriesti, Garlawa, Kalwaryje, Wilkawiszki ir Wyrballi.

Musu gazietā neban-krutis - ne ira ka bi-jot, kiba bus pabaiga swieto...

Vienybė, 1886 m.

Apie vadinamus turistus iš Lietuvos

T. Mazeika

Nekoks įspūdis skaitytojui susidaro matant lietuvių spaudoje dažnėjančius Lietuvos okupantui patalkininkaujančius rašinius. Jų autoriai tyčia, ar nesuvokdami dalyko esmės, kartoja komunistų vartojamą, jų pačių apgaulės ir klastoms slėpti maskuojančią terminologiją. Okupantų plėšiamą turtą iš žmonių bei krašto, kai kurie mūsiškiai taip vadina, kaip ir okupantai — "valstybei pristatymais" (grūdų, mėsos, pieno ir tt.), nuolatinį žmonių iš Lietuvos gabenimą — "verbavimu darbams i kitas respublikas", jaunimo trėmimą i katargą — "laisvanorišku išvykimu i plėšinine žemes" ir tt. tt. Apdairiai besilaikiusi nuo panašiu būdu klaidinančių rašinių Vienybė vis tik neišvengė ir ji. Prie tokios kategorijos rašinių tiktų praėjusiais metais 51 numerinį įdėtas rašinys apie turistus iš Lietuvos.

Keleriopa klaida

Rašinio autorė jau atvykusius pristato kaip "pirmąją Lietuvos turistų grupę". Tuo tarpu atvykusius vadinti Lietuvos turistų grupe reikėtų daryti keleriopą klaidą, prieštarauti teisinei, faktinei padėčiai ir klaidinti mažiau apdairėnį skaitytoją. Tą grupę tuo vardu galima būtų vadinti tuo atveju, jei ji būtų buvusi Lietuvos vyriausybės siūsta. Tačiau Lietuva yra Sovietų Rusijos okupuota ir dabar neturi netik savo vyriausybės, bet ir tikruoju vardu nevadinama. Turistus i Ameriką atsluntę ne Lietuva, bet jos okupantai. Logiškai ir teisiškai imant taip ir reikėtų pasakyti.

Argi jie turistai?

Ar tikslinga vadinti atvykusią grupę turistais? Argi jie turistai? Laisvų kraštų žmogaus samprata turistai yra asmuo, kuris savo noru ir savo lėšomis keliauja i svetimus kraštus įieškodamas pramogų ar apšvietos. Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotuose kraštuose nėra žmonių laisvės, nei jų turizmo i kitus kraštus. Visa komunistų valdoma teritorija aklinau atitverta nuo laisvojo pasaulio spygliuotų vielų tvoromis, pakastom minom ir kulkosvaidžias ginkluotų enkavedistų sargybonis. Pabėgimas iš Sovietų Sąjungos baudžiamas žiauriau negu iš kalėjimo. Tuos žmones, kurie iš už geležinės uždangos atvyksta i laisvąjį pasaulį, negalima vadinti turistais, nes jie ne turistai, bet kompartijos atsijoti sovietinio režimo pareigūnai. Turistų priedanga i užsienį jie siunčiami ne pramogai ar apšvietai, bet komunistų uždaviniams atlikti.

Kompartijos atsijoti

Kaip tokie asmenys parenkami, atsijojami, instruktuojami pranėšė žodžiu ir raštu ne vienas i laisvąjį pasaulį atbėges sovietinis pareigūnas. Anot jų, i svetimus kraštus turismus parinkti ir kompartijos atsijoti asmens dar enkavedistų paskirai ir bendrai instruktuojami, kaip jie turi laikytis užsienyje, kuo domėtis, kaip atsakinėti i klausimus. Bet,

prieš pat išvykimą kiekvienas dar gauna instrukcijas paskirai, kuriose, be kita ko nurodoma kurios dalyvius grupės turi sekti ir kuriam apie tai raportuoti. Atvykę i numatytą kraštą tokie turistai dar gauna papildomas instrukcijas iš ambasadinių pareigūnų. Todėl tokių turistų domėjimasis, jų nuotaikos ir reakcijos iš anksto būna apspręstos, trafaretinės, pagal gautas instrukcijas. Kaip taisyklė, visi tokie turistai, sugrįžę iš laisvųjų kraštų, koneveikia juos, jų žmones ir jų gyvenimo būdą. Taip elgdamiesi jie stekia apgauti pavergtus žmones ir įteigti, kad ir laisvuose kraštuose ne geriau, kaip komunistiniame "rojuje".

Ką jie norėjo tuo pasakyti?

Vadinama turistų grupę sudarė vienuolika įvairių profesijų pareigūnų. Anot rašinio autorės, visi jauni, sveikai atrodę, gerai apsirengę, autorės prielaida, jie gerai uždirba, jei įstengia keliauti, nes jų kelionė i Ameriką nebuvo pirmoji. Prieš tai ne vienam teko lankytis eilėje komunistinių ir ne komunistų valdomuose kraštuose. Kelionė i Ameriką kiekvienam kaštavusi 6,500 rublių. Ką ji norėjo tuo pasakyti? Kad tokie pareigūnai gerai uždirba, seniai žinomas faktas, nes visi okupantinio režimo pareigūnai yra privilegijuoti ir gerai atlyginami.

Rašinio autorė pastebi, kad "ne vienas tų ekskursantų raudonosios armijos gretose žygiavo Lietuvos linkui", žinoma tuomet, kai daugelis lietuvių iš krašto traukėsi nuo gresiančios Sovietų okupacijos. Aišku, tokie asmens nėra jokie nei Lietuvos, nei jos žmonių reprezentantai. Jie gerai numitę ir gražiai pasipuosę po užsienius važinėja tuo metu, kai milijonai suvergintų lietuvių tėvynėje pusbadžiai skursta, apdriskę ir basi vaikščioja; kai Daugelis lietuvių, ištrėmtų Rusijos prievartinio darbo stovyklose dirba katarginį darbą. Kol tokia padėtis bus, netruks okupanto palaizūnams pinigų po užsienius švaistytis. Nuolankiems palaizūnams Lietuvos okupantas negaili nei pramogų, nei pinigų.

O rezultate — kas gi?

Rašinį baigdama autorė prileidžia, kad ateityje busių daugiau panašiu turistinių grupių iš Lietuvos. Tokiai prielaidai būtų pagrindu, nes Sovietų valdžia i užsienius pradeda leisti vadinamus turistus jau ir iš jos okupuotų kraštų. Jei atvyks daugiau tokių grupių, tai ir jos bus sudarytos panašiu būdu, kaip ir dabartinė. O rezultate — kas gi? Nuo tokių keliautojų padaugėjimo nepalengvės lietuvių padėtis okupuotoje Lietuvoje, o tik pagausės suklaidintų lietuvių skaičius laisvuose kraštuose, nes, vadinamų ekskursantų atvykimo proga pasklis lietuvių spaudoje komunistinį režimą Lietuvoje švelninantieji rašiniai. Ekskursijų pagausėjimas nereikš okupacinio režimo pašvelnėjimo Lietuvoje. Tai bus daugiau techninis, bet ne esminis dalykas. Amerikos susitarimas su Sovietų Sąjunga dėl pasikeitimo kultūrinėmis vertybėmis numato ir pasikeitimą turistais. Nemažai amerikiečių važiuoja i Sovietų Sąjungą naivaus smalsumo vedini pažitūrėti, koks gyvenimas komunistiniame "rojuje". Turi gi kas nors ir iš ten atvažiuoti i Ameriką.

E. Sulaitio nuotrauka kalbant apie turistus... Nuotraukoje jie matomi ant Gamtos muziejaus laiptų Chicagoje su vietos veikėju J. Kreivėnu. Iš kairės i dešinę: rašytojas A. Bieliauskas, J. Kreivėnas, rašytojas M. Sluckis.

Vienybė, 1961 m. sausio 20 d.

Jungtinėse tautose

Antanas J. Varnas

Jungtinės Tautos ir dangoriaiziai

Praeitą savaitę buvo atidaryti Jungtinių Amerikos Valstybių Minsjos prie Jungtinių Tautų rūmai. Per atidarymo ceremonijas kalbėjęs JAV ambasadorius J. J. Wadsworth suminėjo visus Jungtinių Tautų atliktus "gerus darbus", būtent: Graikijos apgyvinimą, Korėjos karą, Libaną, Laosą, Kongo, Palestiną, Kasmirą, Suezą, atomą taikai, pagalbą atsilikusiems kraštams ir t. t.

Naujieji JAV Minsijos rūmai yra skersai nuo Jungtinių Tautų. Rūmai turi 12 aukštų, kur įrengti kabinetai ambasadoriui ir jo bendradarbiams, taip pat minsijos sekretoriatas. Be to, 14 aukštų sparne yra šildymo bei vėsinimo įrengimai, keltuvai, patalpos sargybai ir t. t. Trečiame Minsijos rūmų sparne yra dviejų aukštų auditorija, sujungta su pagrindiniais pastatais stikliniu koridorium. Rūmai yra plieninės konstrukcijos.

Kadangi fasadai susideda iš pailgų betoninių šešakampių bloku su įrėmintu stiklu, tai sudaro įspūdį, lyg pastatas būtų vien iš stiklo. Rūmai yra pastatyti toliau nuo gatvės. Durys tarp atvirų kolonų ir stiklinis vestibulius daro erdvumo bei lengvumo įspūdį. Rūsyje yra įrengtas garažas su prietaisais televizijai įsijungti.

Bendra pastato kaina apie 3,750,000 dolerių. Prie įėjimo akmenyje iškaltos raidės: "U. S. A. Mission to U. N."

E. Šulaičio nuotrauka

Grupė svečių Kultūros Fondo surengtame Naujųjų Metų sutikimo baliuje Cicero, Ill. Nuotraukoje (iš dešinės): J. Tamulis (LB Švietimo Tarybos pirm.), rašyt. Alb. Valentinas, J. Bertašius (LB Chicagos apyg. valdybos narys).

Žmonės sako, "nauja šluota geriau šluoja". Panašiai, atrodo, bus ir su Kennedy administracija Washingtonė.

Kalbant apie naująjį Kennedy kabinetą, išskyrus tris pareigūnus Valstybės departamente, spauda ir visuomenė yra patenkinta jo sudėtimi. Bet, kaip žinoma, visuomenėje, spaudoje, taip pat abiejų partijų sluoksniuose, buvo kalbama, kad Kremliaus valdovai džiaugsis, jei Kennedy pasirinktų Adlai Stevensoną ir Chester Bowles...

Kodėl taip įtariamas Stevensonas? Ar dėl to, kad jis savo laiku rodė draugiškumą Alger Hiss, kuris buvo nuteistas kaip Kremliaus šnipas? Ar dėl kitų jo radikalių pareiškimų, rodžiusių simpatijos komunistams? Į šiuos klausimus dabar pats Stevensonas turės progos atsakyti. Dabar Stevensonas galės lengvai išsklaidyti tuos įtarimus, nes, būdamas prez. Kennedy patarėju ir JAV ambasadorium Jungtinėse Tautose, neišvengiamai

turės susidurti su Kremliaus politika...

Valstybės sekretoriaus pareigoms paskirtas visuomenei mažai žinomas Dean Rusk, savo laiku buvo Trumano administracijos pareigūnas Valstybės departamente. Tada Dean Rusk taip pat buvo įtariamas, kaip prokomunistinės politikos žmogus. Bet vėliau jis tuos įtarimus išsklaidė, pasmerkdamas ne tik komunizmą, bet ir pačią Kremliaus politiką.

Kuo gi nusikalto visuomenei Chester Bowles? Gal tik tuo, kad jis bičiuliuavosi su demokratų partijos liberalais, arba, kad jis buvo kairesnių pažiūrų už kitus demokratų, Chester Bowles, ištikrųjų, niekad nepasirodė komunistų bičiuliu. Jis, kaip ir Harrimanas, visada buvo liberalu žmogus.

PALIK AŠARAS MASKVOJE...

Life žurnalas nusipirko teisę paskelbti ištirkas iš Barbaros Armonienės pergyvenimų Lietuvoje ir Sibire, kuriuos surašė dr. inž. Algirdas Nasvytis. Idomūs ne tik pergyvenimai, bet ir jų surašymo istorija, po ilgų vargų privedusi prie "Happy ending".

Vytautas Meškauskas

Pirmoji bolševikų okupacija Lietuvoje užtiko Armonų šeimą, grįžusią iš Amerikos ir gražiai savo ūkyje įsikūrusią. Dėl įvairių formalių priežasčių tik pats Armonas su dukra tuoju galėjo pasitraukti iš bolševikinio rojaus, žmona ir sūnus savo kelionę turėjo "trumpam laikui" atidėti. Taip bent jie tikėjosi. Atidėjimas užtruko apie dvidešimt metų. Iki garsios Nikitos Chruščiovo viešnagės Amerikoje, kurios metu dukra prasimušusi iki sovietų valdovo maldavo išleisti motiną ir brolių. Tai buvo apvainikavimas ilgų pastangų, kurias smarkiai parėmė Cleveland Press laikraščio vyr. redaktorius L. B. Seltzer, žinoma asmenybė Amerikos spaudoje. Tų visų pastangų pasekoje Barbara Armonienė su sūnumi grįžo pas vyrą ir dukterį į Clevelandą. Žinia apie tai savo laiku apibėgo viso pasaulio spaudą.

Ką Barbara Armonienė buvo pergyvenusi per tuos dvidešimt persiskyrimo metų, ji sutarė atpasakoti viename amerikiečių žurnalistui, pasiryžusiam apie tai parašyti knygą. Tačiau lengviau buvo sutarti negu išsėsti. Armonienė per silpnai kalba angliškai, o anam žurnalistui, atrodė, per mažai buvo žinoma sovietinė sistema kad pajėgus susiorientuoti jos pasakojime. Žodžiu, sutartis buvo nutraukta, (prie to turbūt daug prisidėjo ir ta aplinkybė, kad nebuvo surastas leidėjas, kuris iš anksto visą reikalą būtų finansavęs).

Tačiau Armonienė buvo per daug mačiusi ir pergyvenusi, kad būtų verta tuos metus visai užmiršti. Todėl Armonas tuo reikalu kreipėsi į čia pat Clevelande gyvenanti, dr. inž. Algirdą Nasvytį, dirbantį milžiniško Thomson Products koncerto, galima sakyti, smegenų treste, žinomą visuomenės veikėją, viskuo besidominants bendruomenės valdybos vicepirmininką. Nasvyčiui atrodė, kad Armonienės pergyvenimus paskelbti yra ne tik jos ir jos šeimos asmeninis interesas, bet kartu ir tautinis reikalas, galįs priminti platiems skaitytojų sluoksniams visos Lietuvos tragediją. Jis bandė Armonienės istoriją sudominti keletą profesionalinių rašytojų — lietuvių, kurie tačiau nuo uždavinio ją surašyti atsiskakė, nes tam reikalui reikėjo paskirti keletą savaičių, jei ne mėnesių t. y. pasitraukti tam laikui nuo nuolatinio darbo, pagyventi kurį laiką Clevelande, kad viską "ištraukus" iš Armonienės, o kas iš to išeis, nebuvo viswi aišku. Gera, jei pasisektų pasirodyti kokiam milžinišką tiražą turinčiam žurnale, tada, žinoma, visos pastangos su kaupu apsimokėtų, bet jei ne — tektų skaitytis su nemažais nuostoliais.

Tokioje situacijoje, Nasvytis ryžosi patį istoriją surašyti. Jis praleido daugybę vakarų "betardydamas" Armonienę, kiek-

vienos tokios sesijos rezultatus kitą dieną padiktuodamas savo sekretorei. Taip surašytą pasakojimą keletą kartų perrašius, papildžius ir išlyginus, išėjo beveik 100,000 žodžių knygą, kuriai buvo duotas "Leave your tears in Moscow" — tai žodžiai, kuriais Armonas ramino Clevelande dar verkiančią savo žmoną — pavadinimas.

Knyga surašyta labai paprasta, sakyčiau, net labai neturtinga kalba, be jokių literatūrinių ar žurnalistinių triukų, tačiau joje, paprastos moteries akimis žiūrint, nepaprasti ryškiai, tiksliai ir teisingai atvaizduota sovietinė sistema. Sistemoje, kurioje vienas apie kitą sukasi daugybė iš esmės labai gerų žmonių, kurie tačiau vienas kitą žudo, vienas kitam nenorėdami kenkia. Nuo pradžios iki galo esama nemažos įtampos, — nuo atsveikinimo trumpam laikui "Kaune, bolševikų santvarkos įvedimo, karo, antros bolševikų okupacijos, partizanų, išvežimo į Sibirą," teismo, persiskyrimo su sūnumi, atskiro sūnaus "auklėjimo" — iki išskridimo į Ameriką. Nasvyčiui, kuris visuomet domėjosi visom ekonominėm sistemom, pasisekė labai vaizdžiai pupiešti visą sovietinę ūkinę sistemą ir priežastis, sąlygojančias jos formas.

Bet kai tai knygai reikėjo rasti leidėjas, atėjo ir nusivylimai. Eilė leidyklų knygą gražino, abejodamos, ar ji galėtų sulaukti didesnio pasisekimo. SATURDAY EVENING POST pareiškė, kad jis tą temą išėmė su Leono bylos aprašymu. LIFE redaktoriams net tris kartus pareiškė neigiamą nuomonę, tačiau rankraščio vis negražino. Kitas autorius — ne Nasvytis — seniai būtų nuleidęs rankas, bet Algirdas yra žinomas savo energija ir apsigurimu. Jis turėjo nemažai ginčų su įvairiais leidėjais ir redaktoriais, įvairiais būdais per sekretorių ir mažesnių pareigūnų užtvaras prasiverždamas per vyriausius "bogus", apie tas pastangas galima būtų parašyti ištisą knygą. Ir kada, atrodė, galimybės išleisti knygą sparčiai pradėjo mažėti, užpereitą savaitę staiga atėjo maloni žinia. LIFE, kuris su savo šešiu su puse milijonų tiražu yra bene plačiausiai skaitomas iliustruotas savaitraštis Amerikoje, užpereitą savaitę pareiškė savo susidomėjimą, atsiuntė "option" su penkių šimtų dolerių užstatu. O šiaip nelaiminga skaitoma diena — penktadienis sausio 13 — pasirodė esanti labai laiminga Armonienėi ir Nasvyčiui. Tą dieną atėjo galutinis LIFE atsakymas: "mes perkame."

LIFE skaitytojai apie tai patirs tik kovo mėnesį. Armonienės "story" ištirkas norima iliustruoti ne tik negausiom turimom fotografijom, bet ir specialiai padarytais piešiniais — tie visi paruošiamieji darbai reikalauja laiko.

Nauja šluota Washingtonė

V. M. Klausutis

Taigi, išskyrus Stevensoną ir Bowles, visi kiti Kennedy pasirinkti kabineto nariai buvo su pasitenkinimu sutikti visuomenėje, spaudoje ir kongrese.

Prezidento Kennedy kabinetas, mano manymu, bus pajėgus, nes jį sudaro žymūs įvairių sluoksnių bei profesijų žmonės. Bet svarbiausia, tai — kad Kennedy pakartotinais yra pasakęs: "Aš išklausysiu visų nuomones, priimsiu visų patarimus, bet sprendimus darysiu, pagal geriausią reikalo supratimą, aš pats." Tai rodo kad Amerikos užsienio politikos "bosas" bus pats prezidentas Kennedy...

Stebuklų netenka laukti iš Kennedy administracijos, nes stebukladariais nebuvo ir republikonai. JAV bėdos yra gana senos ir pa-

galiau politikos uždaviniai taip lengvai neišsprendžiami. Be to, dabartinė tarptautinė padėtis iš dalies yra Roosevelto ir Trumano politikos palikimas, kurį paveldėjo republikonai. Tik po karo republikonai ir demokratai pamatė, kiek bėdų ir problemų pasaulį atsirado, pataikaujant sovietams. Visų tų problemų ir Kennedy neišspręs. Visų bėdų jis nepašalins ir su Kremliaus valdovais nebus jautaip lengva dorotis. Nežiūrint to, mes tikimės, kad nauja šluota Washingtonė šluos geriau už senąją.

FAUSTAS KIRŠA, Bostone gyvenantis mūsų poetas, vasario 11 d. minės savo 70 metų amžiaus sukaktį. Minėjimą ruošia devynių Bostono organizacijų komitetas. Minėjime, kuris įvyks S. Bostono lietuvių klubo salėje, paskaitą skaitys rašytojas A. Vaičiulaitis iš Washingtono.

D. Nargelevičius

Politiko problemos yra ribotos, todėl ir politikų valdžia turi būti apribota. Neribota valdžia gimdo nelaimės ir pareikalauja neriboto aukų skaičiaus, — taip, anot britų Žemųjų Rūmų atstovo Q. Hogg'o, D. Britanijos konservatorių partija supranta politines problemas.

Politikos tikslas, aiškina toliau tas pats atstovas, patarnauti žmogui, tautai ir valstybei. Savo politinė veikla konservatoriai nepretenduoją į tiesos monopolį.

Štai aukso žodžiai, kurių negalėjau neprisiminti, perskaitęs 1922 m. konstitucijos skyrių apie seimą.

Pirmas šio skyriaus straipsnis skamba labai įspūdingai. Seimą sudaro tautos atstovai, o konstitucijos 36 str. tiesiog reikalauja iš tautos atstovų vadovautis tik savo sąžine ir nesivaržyti mandatais. Štai kaip gražiai apibūdina konstitucija seimo atstovo sąvoką ir jo parlamentarinės veiklos pagrindus. Tačiau senesnis skaitytojas, atsiminęs seimų veiklą, gali paklausti: "Kodėl gi praktika buvo visai kitokia?" Prieš atsakant į šį klausimą, būtų pravartu truputį sustoti prie parlamentarinio gyvenimo pobūdžio. Parlamentarinių valstybių politinį gyvenimą tvarko dvejopi nuostatai: rašytieji, įstatymų forma apvilktieji, ir nerašytieji — susidariusios tradicijos.

Rašytieji mūsų valstybės gyvenimo nuostatai yra mūsų valstybės konstitucijos dėsni, tradiciniai — mūsų politinių partijų papročiai. Tiesa, konkrečiai apie politines partijas mūsų, kaip ir kitose, konstitucijose nėra nė žodžio, o mūsų sielės konstitucijos aukščiau minėtas straipsnis net draudžia atstovui vadovautis partiniais pavedimais (mandatais). Tačiau praktiškai visi žino, kad politinės partijos egzistuoja ir faktiškai sprendžia visus reikalus.

Tai ir buvo visa mūsų politinio gyvenimo tragedija, kad mūsų politinės partijos turėjo vykdyti tradicinius politinio gyvenimo nuostatus, bet pačios neturėjo jokių tradicijų.

Partijų lyderiai buvo jauni ir amžiumi ir patyrimu. Jie dažnai nesuprato valstybės struktūros ir jos reikalų, jie per dažnai atsirasdavo rinkiminiame įkarštyje ir neturėjo tinkamo autoriteto nei savo partijoje, nei, juo labiau, pas svetimus.

Paprastai tarpusavio parlamentarinių partijų sugyvenimas tvarkomas, jei taip galima išsireikšti, sportiniais pagrindais, nelyginant tarp atskirų sportininkų komandų. Mūsų parlamentarinis sugyvenimas dažnai primindavo girtų grumtynes kaime.

Per trumpą mūsų parlamentarinio gyvenimo laikotarpį turėjome pergyventi ir labai visais atvejais žalingą precedentą. Priešpaskutiniame seime, svarstant sustiprintos apsaugos įstatymo projektą, liaudininkai ir socialdemokratai, nesiskaitydami su pirmininko įspėjimais, kėlė triukšmą salėje ir neleido kalbėti iš tribūnos.

NERIBOTA LIETUVOS

STEIGIAMOJO SEIMO GALIA

Pirmininko įsakymu į seimo salę atvyko policijos rezervas ir jėga išmetė opozicijos atstovus.

Paprastai Vakarų parlamentuose tokių priemonių tvarkai palaikyti prezidiumas nevertoja, šiaip policija būtų nuolatinis svečias Prancūzijos, Italijos net ir Vokietijos Bonnos parlamento rūmuose. Vakaruose, atstovų temperamentui įkaitus, daroma pertrauka, o po pertraukos disciplinariniu būdu nubauti atstovai į posėdžių salę nebeleidžiami. Su kaptrybe ir taktu visados lengviau atstatyti parlamento orumą, negu policijos rezervo pagalba. Tokiu būdu atstatyta tvarka pakirto Jauno parlamento orumą. Savaimė aišku, kad tai negalėjo neatsiliepti į partijų santykius ir savivaldybę.

Grįžtant prie konstitucijos teksto, negalima nekonstatuoti, kad steigiamasis seimas sau teisių nepasigailėjo, o kalkuriais atvejais nuėjo net pertoli. Taip pagal 52 str. Respublikos prezidentas turi teisę paleisti seimą. Tai būtų normalus nuostatas, sutinkamas ir kitų kraštų konstitucijose. Bet, perskaičius sekančią to paties straipsnio pastraipą, visas straipsnis atsiduria savotiškoje šviesoje. Mat, išrinkus naują seimą turi būti perrinktas ir prezidentas. Trumpai tariant, prezidentui suteikiama teisė dar prieš kadencijos galą paleisti seimą, bet, kad jis to nedarytų, jam grasoma perrinkimu. Tai yra savotiškas apsidraudimas.

Nemažiau charakteringas ir 41 str., jį sulyginus su 63-ju. 41 str. nustato, kad prezidentas renkamas slaptu balsavimu absoliutine balsų dauguma, t. y. posėdyje dalyvaujančių balsais (tuo str. remiantis, A. Smetona 1926 m. buvo paskutiniojo seimo išrinktas prezidentu), tačiau 63 str. leidžia prezidentui ir ministrų kelti bylą tik visų atstovų balsų absoliutine dauguma.

Atrodo, kad tinkamo prezidento išrinkimui duodama mažiau reikšmės, negu netinkamo prezidento ar ministro atsakomybės pattraukimui.

Labai savotišką valdmenį konstitucija paveda valstybės kontrolieriui. Paprastai parlamenta-

rinėse valstybėse tokio posto nėra, mes jį perėmėme iš caro palikimo. Pagal konstitucijos 48 str. prezidentas skiria ir atleidžia valstybės kontrolierių, kuris atsako seimui ir atsistatydina, jam pareiškus nepasitikėjimą. Valstybės kontrolierius pagal 62 str. turi teisę patariamuoju balsu dalyvauti ministerių kabineto posėdžiuose. Vėl nenuseklumas. Iš vienos pusės lyg norėta valstybės kontrolierių padaryti nepriklausomą nuo ministerių kabineto, iš kitos pusės, suteikus seimui teisę jam reikšti nepasitikėjimą, jis tuo pačiu tampa priklausomas nuo seimo daugumos pastatytos vyriausybės. Kiekvienas jo priekaištas vyriausybei automatiškai išaukia seimo nepasitenkinimą ir jo atsistatydinimą.

Nusistovėjusia seimo praktika, valstybės kontrolierium buvo skiriamas asmuo iš valdančios partijos. Tokiu būdu minėtas konstitucijos paragrafas virto fikcija.

Tenka pastebėti, kad per visą parlamentarinį laikotarpį buvo tik vienas atsitikimas, kuomet seimas pareiškė nepasitikėjimą valstybės kontrolieriui. Atstikto tai su Zubrickiu, kuris nepasitenkino pasiūlymu atsistatydinti, o būtinai reikalavo seimo pasisakymo. Svarstant pasitikėjimo klausimą, visi atstovai vienbalsiai pareiškė nepasitikėjimą. Tai buvo vienintelis atsitikimas, kuomet seimas buvo visiškai vieningas.

Netinkama ir konstitucijos 24 straipsnio redakcija, ypač jo antrosios dalies, kuris aptarė, kas gali būti renkamas į seimą. "Turintieji nemažiau kaip 24 metus amžiaus" — štai, kas ten pasakyta. Nenurodyta, nei kas negali būti renkamas. Atrodytų, kad valstybės tarnautojus į seimą rinkti būtų tikrai netikslu, jau viendėlto, kad, būdamas seime, jis negalės eiti savo pareigų. Be to, kaip seimo nariui jam teks gal ir pasisakyti prieš savo ministerį, jam net nepasitikėjimą išreikšti. Mūsų seimai šį klausimą aiškino pagal reikalą ad hoc ir ad personam. Taip dr. J. Staugaitis, būdamas atstovu visuose seimuose, sugėbėjo tuo pačiu laiku būti ir Kauno valstybinės ligoninės direktorium, t. y. vidaus reikalų ministerijos tarnautoju.

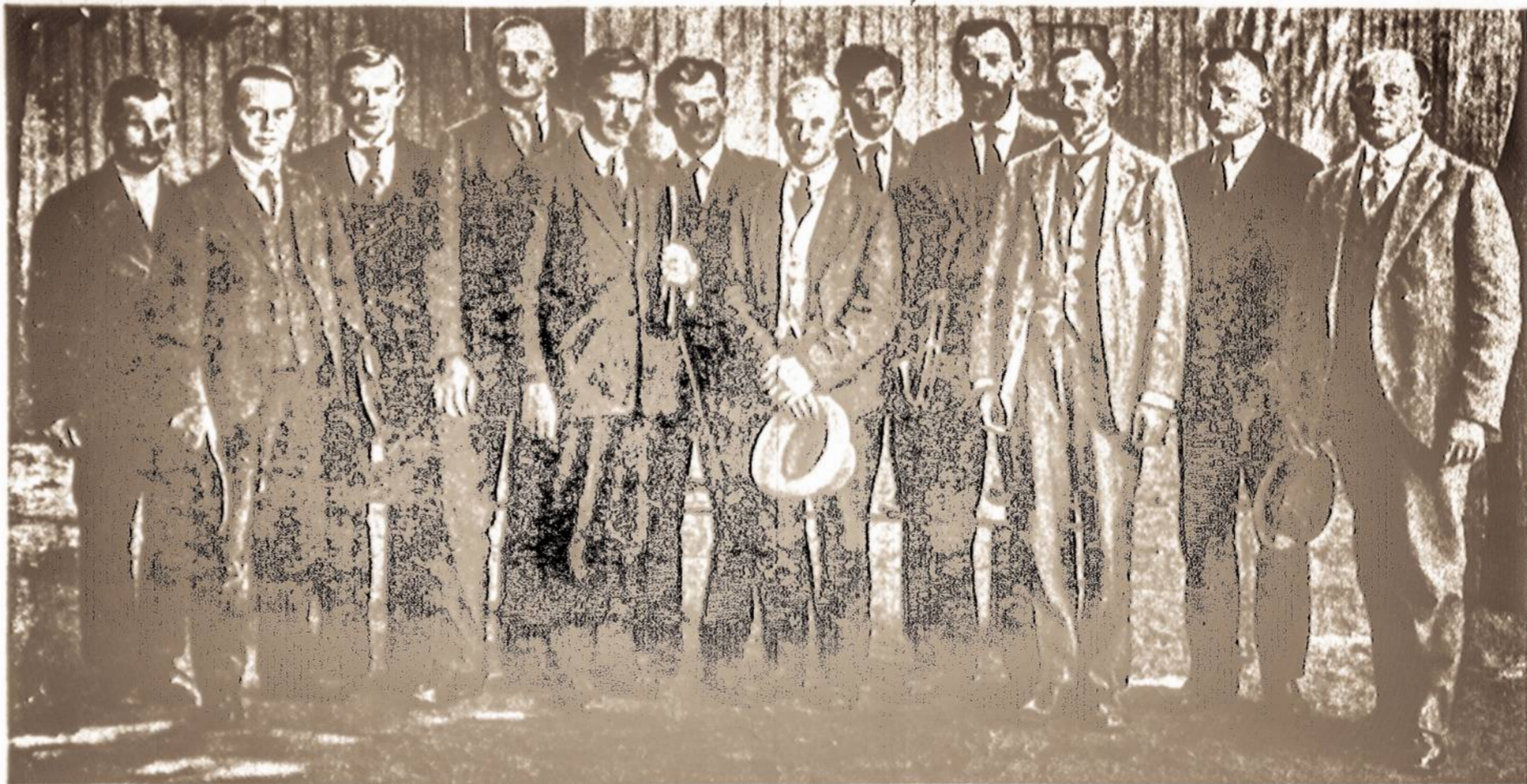
Nors konstitucija ir buvo svarstyta 2 metus, teisiniu požiūriu ji buvo labai silpnas kūrinys. Joje yra straipsnių, kuriems paprastai konstitucijose nėra vietos, o trūksta pagrindinių konstitucinių dėsnių.

Geriausiu pavyzdžiu šiam teigimui pailiustruoti yra 101 straipsnis, kuriame pasakyta, kad blaivybei palaikyti valstiaus piliečių visuma turi teisę spręsti svaigųjų gėralų pardavinėjimo įstaigų laikymo klausimą savo gyvenamajam rajone. Šitas straipsnis labai tiktų į svaigųjų gėralų mažmenomis pardavinėjimo įstatymą, bet ne į konstituciją. Geriau konstitucijoje būtų konstatuota, kad įstatymai neveikia atgal; tą elementarinę teisės dėsni dažnai norėta pamiršti.

9 straipsnis teigia, kad niekas negali būti kartu Lietuvos ir kurios kitos valstybės piliečiu, užkirto kelią išeiviams būti Lietuvos piliečiais, o neturėdami piliečių teisių, jie negalėjo įsigyti Lietuvoje nekilnojamojo turto!

Nevykęs buvo ir 7 straipsnis, kuriame aprašytas valstybės ženklas "baltas Vytis raudoname dugne." Toks nevykęs apibūdinimas įnešė daug painiavos ir nevienodumo. Jei konstitucijos autoriai būtų susipažinę su Rusijos imperijos pagrindiniais įstatymais (konstitucija), kurie pagal 116 mūsų konstitucijos straipsnį turėtų veikti ir pas mus, tai ten rastų smulkų Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės valstybės ženklą aprašymą ir net ženklą piešinį.

Baigdamas savo pastabas dėl konstitucijos, negaliu nepažymėti, kad ji net ir paskelbta buvo netinkamu būdu. Du parašai, laikinai einančio susisiekimo ministerio pareigas Tamoševičiaus ir laikinai einančio gduų reikalams ministro D. Siemaškos parašai nebuvo suderinti su pačios konstitucijos nuostatais. Konstitucija nežino jokių "laikinių einančių pareigų". Ministerių kabinetas sudaromas iš ministerio pirmininko ir kitų ministerių (56 str.) jeigu ministeris negali eiti laikinai savo pareigų, jo pareigas eina kitas ministeris, bet ne ministerijos valdininkas.

Socialdemokratų frakcija Steigiamajame Seime.

Inz. Pijus Žiūrys

Kas yra inž. Pijus Žiūrys, nėra reikalo aiškinti VIENYBĖS skaitytojams, nes jo asmuo ir jo veikla spaudą skaitantiems gerai žinoma. Ir ne tik tai. Savita P. Žiūrio asmenybė, jo kaikurie žyglai ir nuveikti darbai, ypač praityje, plačiai žinomi lietuvių ir amerikiečių visuomenei.

Daugelis P. Žiūrio praeitos veiklos barų neišvengiamai yra susiję su šia diena, su šių dienų lietuviškąja veikla, ypač turint galvoj Amerikos lietuvių tautinę srovę. Kitaip sakant, jo nuėitas kelias yra istorinė medžiaga ir "šiai diėnai."

Todėl buvo malonu ir naudinga viena proga VIENYBĖS atstovui Clevelande plačiau su P. Žiūriu pasikalbėti. To pokalbio metu išsikristalizavo klausimai, kuriuos VIENYBĖS atstovas raštu inž. P. Žiūriui pateikė, ir jis taip pat raštu į juos atsakė.

Atsakydamas pateiklus klausimus P. Žiūrys pastebi, kad pilnas į juos atsakymas užimtų ne straipsnį, o geroką knygą... Todėl jis esąs priverstas tik palytėti mano iškeltus jam klausimus, kiek sustojant prie esminių dalykų.

Kaip pamename, maždaug šiuo metu pernai kaikurie Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriai minėjo dešimtmečio su-

Inz. Pijus J. Žiūrys

APIE TAUTINĘ SROVĘ IR SPAUDA

SPECIALUS VIENYBĖS ATSTOVO PASIKALBĖJIMAS

J. Antanaitis

kaktis. Betgi Amerikos lietuvių tautinės srovės nuėitas kelias yra daug ilgesnis ir senesnis, negu dešimtmečio ribos. Kokią ištikrųjų sukaktį tautinė srovė turėtų minėti?

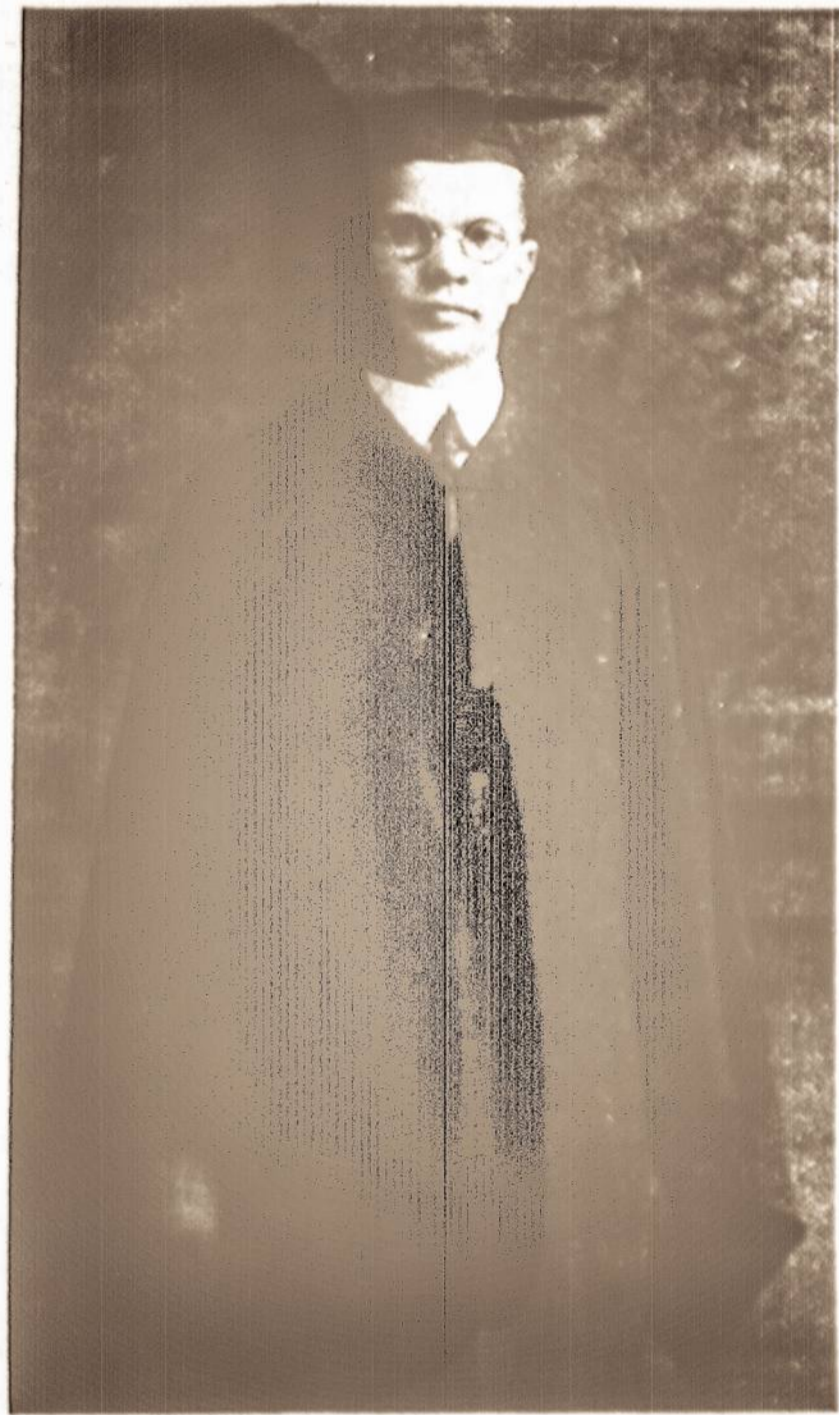
— Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos 10 metų sukakties minėjimas, man atrodo, ne tik keistokaš, bet ir neatitinkantis tikrovei. Jeigu buvo norėta paminėti tautinės srovės sukaktį, tai reikėjo minėti ne 10, o 45 metų! Nes antrojo JAV lietuvių visuotino suvažiavimo metu, 1914 m. spalio 1—3 dienomis Brooklyne dr. Jonas Šliupas ir jo rėmėjai įkūrė vidurinę srovę, pavadinantą Am. Liet. Taut. Sandara. Tiesa, ši organizacija, laikui bėgant, nukrypo į liaudininkų lagerį, be rimtos savistovios linijos.

Kita vertus, būtų tikę paminėti Lietuvai Vaduoti Sąjungos įsteigimą. Tai yra organizacijos, kurios prestižą ir turtą AL Tautinė S-ga paveldėjo, bet pamiršo tinkamai įvertinti ir suteikti prideramą pagarbą tos organizacijos įsteigėjams bei veikėjams, kurie tiek daug nuveikė Lietuvos laisvinimo srityje. Juk LVS buvo paties buvusio Lietuvos prezidento A. Smetonos sumanyta ir žinomų veikėjų, kaip J. Bačiūno, velionio Olio ir kitų 26 pasiaukojusių tautininkų 1944 m. Tabor Farm, Mich. įsteigta. Tad ALTS priderėjo paminėti bent jau 15, bet ne 10 metų sukaktį.

Kokios priežastys anuomet paskatino tautinę srovę išaugti ir susiformuoti?

— Tautinės srovės dvasia į JAV iš Lietuvos jau buvo atvežta Aušros ir aušrininkų gyvavimo laikais. Jos tikrasis steigėjas ir žadintojas buvo dr. Jonas Šliupas. Jam atvykus 1884 metais į JAV ir patyrūs sunkią lietuvių tautinę būklę bei lenkinimą per bažnyčias, jis 1885 m. pradėjo leisti savaitraštį Lietuviškas Balsas ir ėmė kovoti prieš tuos, kurie lietuviškumą neigė.

Kadangi tuo pačiu metu Lietuvoje ėjo kova prieš carizmą ir jo tautinę lietuvių sprespaudą, o Amerikoje prieš lietuvių lenkinimą, tai tų dienų tautininkai nedaug kuo skyrėsi nuo socialistų, jie rado bendrą kalbą. (Nukelta į 8 psl.)

INŽINIERIUS PIJUS J. ŽIŪRYS, kuris savo išvaizda visada atrodė jaunesnis, negu jo gimimo metrikuose pažymėta, kartą, kaip iš šios nuotraukos matyti, vis dėlto buvo dar jaunesnis... Tai buvo 1919 metais, kai atgimusios Lietuvos nepriklausomybė tebuvo vystyklusė... Taip, tai tada, tų pačių metų birželio 11 dieną, Pijus J. Žiūrys baigė studijas Syracuse universitete. Ar tada jis galėjo svajoti, kad truputį daugiau kaip po 20 metų jam teks Clevelande globoti tos pačios Lietuvos pirmąjį ir paskutinį prezidentą?...

Profesorių St. Kairį aplankius

Pranė Lapienė

Jis gulį diėnas ir naktis. Svajonėse, neramiam lūkestyje. Veidas nušvinta pažįstamą žmogų išvydus.

— Labai norėčiau baigti knygą rašyti. Nedaug betruko. Turiu ir gerą draugą Bieelinio asmenyje. Bet iki šiol dar labai neaiški mano padėtis. Aplankė dr. Paprockas, tvirtino, kad gražiai sveikstas. Ir tas laikas man visai nebesuvokiamas. Šiandien antradienis, ar taip?

— Ne, Profesoriau, šiandien ketvirtadienis, sausio 12. Ir labai graži diėna, saulėta, keliai puikūs. Ir Jūs atrodote gražiai. Veidas truputį rusva, lyg ir saule įdeges.

— Pereitą vasarą praleidžiau pas Paknius. Grynas oras, geras maistas, priežiūra gerai veikė į mane. Bet sugrįžus į miestą ši nelaimė. Dėkingas esu dr. Paprockui, operacijos veik nejučiau, taip švelniai visa padaryta. Bet žala to aiški. Koja nuplauta.

Pasiryžus guosti. Kalbu, kad stebuklo negalima tikėtis, kad reikią laiko sugyti, kad tai įvyks ir kad mūsų mylimas žmogus dar nemaža mums gero padarys.

— Turėsiu mokytis vaikščioti, o dar pasėdėti sunku.

Man žodžiai springsta gerklėj.

Tetraujasi apie pasaulio įvykius, klausinėja kaip man sekasi su muzikos konservatorija ir ar joje dėstas prof. Banaitis. Sugaltesčiu aiškinu, kad nė vieno lietuvių mokytojo joje nėra, kad ir mokiniai vien amerikiečiai.

— Tai kaip jūs ten Brooklyne gyvenate dabar?

— Ne Brooklyne, o Stony Brooke. Tai toks mažas miestelis su didelėmis užmačiomis. Jau čia statomi universiteto rūmai ir 1962 metais numatoma turėti 800 studentų, kurių ateity busią iki 20,000. Bet nėra jame nė vieno lietuviškai mokančio lietuvi. Susveiksite, atsivešiu į svečius.

— Negreit tai bus, negreit. Visa taip labai dar neaišku...

Su lietuviška spauda duodu jam puodelį iš Lietuvos gauto medaus. Jis šypsosi, bet greit akyse suspindi ašaros. Neišlaikau ir aš. Prisiminė brolio žodžiai man laiške rašytame: "Tas medus surinktas bitelių iš gėlelių kveplančių, iš lankų tau pažįstamų. Amerika tikrai tokio neturi."

Neturi, nei Amerika labai mažą ką turi. Neturi Amerika ir užtekintai lietuvių, kurie mokėtų parodyti meilę jų tautai nusipel-

nusiam žmogui. Neturi Amerika ir savo garbingiems seneliams namų. Amerika... Galvoju gi apie lietuvius, apie jų bendruomenes, įvairias organizacijas, apie idealistus, jų patrijotiškas kalbas ir apie šalpos organizacijas.

Jei šiandien šis vyras, mūsų tėvynės nepriklausomybės akto signataras, gulėtų savo žmonių tarpe, jei jis kasdien girdėtų lietuvišką žodį, jei matytų pažįstamus veidus, manau, tos diėnos jam būtų šviesesnės, lukestis susveikti būtų ryžtingesnis.

Selpiame mes tuos, kurių nematome. Mes keliame aukštyn visus, kurie nors mažiausiu darbeliu yra prisidėję lietuvių išlaikymui, o neparodime rūpesčio savo tautos didžiausiems žmonėms. Pereitoms Kalėdoms aš siunčiau dovanėles tiesiog žmonėms, kurie man pažįstami ir žinomi esą varge. Gal nuskriaudžiau Balfą, bet kitaip negalėjau pasieltgi.

Profesorius St. Kairys, gulėdamas man pažįstamų vokiečių vedamoj įstaigoj, skaito tik vokišką dienraštį. Lietuviškos spaudos te gauna iš lankytojų. O dar ilgai jis turės ten būti.

St. Kairys

Atsisveikinant aš pastebiu jojo akyse ir dėkingumą, ir ilgesnį, ir neramų lūkestį...

apie tautinę srovę...

Atkelta iš 7 psl.

Bet vėliau, 1905 m. iškilo ideologiniai skirtumai. Tautininkai ir tie, kurie rėmė grynai Lietuvos interesus, dr. Jono Šliupo vadovaujami, pasitraukė iš socialistų sąjūdžio ir išvien su tam tikra grupe katalikų, vadovaujama kun. Žioinsko (Žillaus), 1906 m. vasario 22 d. Philadelphiaj (Pa.) suorganizavo pirmąjį Amerikos Lietuvių Seimą. Taip per devynerius metus tautinė srovė glaudžiau veikė su tautinių pažlių katalikais. Tik jau po antrojo visuotino suvažiavimo 1914 m. tautinė srovė, kaip tokia, išsiskyrė ir pradėjo savo atskirą veiklą, su Sandara priešaky.

Anuo metu pasaulio lietuvių sąmonėje brendo Aušros, dr. J. Basanavičiaus, dr. V. Kudirkos, dr. J. Šliupo idėjos bei lietuvių tautinis susipratimas, ginti savo teises. Kaip minėta tos idėjos buvo atvežtos ir į JAV lietuvių išelvią ir laukui bėgant jos brendo. Nors dvasiškija pataikavo lenkams, bet kada pamatė, jog lietuvių tautinio atgimimo dvasia stiprėja, tai ir dalis lietuvių dvasiškijos tapo tautinio atgimimo sąjūdžio rėmėjais, nors bažnyčios reikalus statė aukščiau už lietuvių. Čia ir atsirado trynimasis su tautininkais, kurie vėliau, ištoję iš LRKSA, įkūrė SLA.

Taip pat tautininkai įsteigė Lietuvos Mylėtojų Draugiją, kuri išleido visą eilę vertingų spaudinių, pav. V. Kudirkos raštus ir kt. Tuo pačiu metu lietuvių kolonijose steigė dainos, vaidinimo, paskaitų pobūvius, kėlė išelvių lietuvių tautinį susipratimą, skatino kovoti už Lietuvos laisvę. Tautinė srovė paskatino ir katalikų grupę stoti į darbą, nes ji matė, kad jaunimas žengia su tautine srove. Iš tos konkurencinės kovos ir atsirado tokios katalikų organizacijos kaip Vyčiai ir kt.

Idomu, kas jūsų amžiuje daugiausia nuveikė tautinės srovės labui?

— Klausimas per didelis, kad vienas asmuo į jį galėtų atsakyti. Lengviau pareikšti, kas mano manymu buvo vienas iš didžiausių tautinės srovės veikėjų.

Pažvelgus į 60 metų praeitį ir į buvusias sąlygas, aš esu tikras, kad mano laikų veikėjai sutiks, jog ne tik tautinei srovei, bet ir visiems JAV lietuviams dr. Jonas Šliupas padarė didžiausią įnašą. Jis pats gyvendamas varge, leido laikraštį ir paaukojo lietuvių savo turta, jis žadino lietuvių susipratimą, kovojo prieš lietuvių lenkinimą; jis pirmas pateikė Teodorui Rooseveltui memorandumą apie Lietuvos skriaudas. Turint galvoje jo išleistus raštus, knygas, atsisaukimus lietuvių, lenkų, anglų kalbomis, jo prakalbas, vajas, paskaitas universitetui, jo vadovavimą lietuviškam ju-

B. Lungio nuotrauka Chicago Dainavos ansamblio pirm. Vyt. Radvys (dešinėje) kalbasi su spaudos atstovu E. Sulaičiu apie ansamblio 15 metų sukakties minėjimo koncertą, kuris įvyks Atvelykio sekmadienį Marijos Aukšt. mokyklos salėje.

dėjimui, žodžiu, jo visą veiklą dr. J. Šliupas lietuviams paliko neišdildomų nuopelnų, kuriuos tik bešališka istorija galės kada nors tinkamai įvertinti.

Kokios priežastys kliudė tautinei srovei augti ir stiprėti?

— Nesusipratusi dvasiškija, kuri anuomet neigė ir iš dalies dabar neigia tautinės srovės veiklą. Antra svarbi priežastis — tai mūsų visų liga, būtent, susiskaldymas, pavydas, nesiskaitymas su tiesa, neįvertinimas tų, kurie yra veikę ir rėmę šią srovę. Toks elgesys ne tik atšaldo pažeistus veikėjus, bet ir atbaido jaunąją kartą, kuri matydama, kaip negražiai elgiamasi su senaisiais veikėjais, nedirba nuoširdžiai, nes mato, kad ir juos tas pats gali ištikti ir iš nykščio atsirasti nauji "didvyriai"...

Kaip jūs vertinat tautinės srovės spaudą, ar ji atlieka savo uždavinius ir ko iš jos pageidautumėte?

— Tautinės srovės įvertinimas būtų nepilnas, jei nepaliesčiau visos JAV lietuvių spaudos.

1905 — 1914 metų laikotarpy JAV lietuviška spauda buvo gyva, aštri, kampuota, bet kovinga. Ne visada ji skaitėsi su mandagumu ir tikrėnybe. Laikraštis, kuris nemokėjo pulti, "kandžioti", buvo nepopuliarus. Tų laikų lietuviškos spaudos žodynas buvo savotiškas. Keletą terminų dar prisimenu: "farmazonas", "šliuportarnis", "velnio tarnas", "smalaviryvys", "juodašimtis", "škapliernykas", "batlaižys"...

Žinoma, šiandien lietuvių laikraščiai tokio žodinio nevartoja. Apsivalė nuo lenkiškumo bei slavizkumo per užpakalines duris, bet per kitas, priešakines duris į ją įsiskverbė prancūziškumas, angliškumas ir lotyniškumas. Daugelio raštų autoriai vartoja barbarizmą, manydami, jog tai yra literatūrinė bei žurnalistinė išmintis...

Seniau lietuviškoje spaudoje buvo pilna žinių iš kolonijų gyvenimo, nušviečiančių tenykštes sąlygas, lietuvių būklę, jų veiklą, na, ir kartais "skandalus". Šiandien dauguma lietuviškos spaudos užpildyta paveikslais, kuriuos už savaitės skaitytojas užmiršta ir nieko iš jų neišmoksta. Seniau laikraščiuose pirmaudavo polemika, kartais nors ir nerimta, bet iš jos vis dėlto išryškėdavo tiesa, o skaitytojai iš jos išmokdavo galvoti.

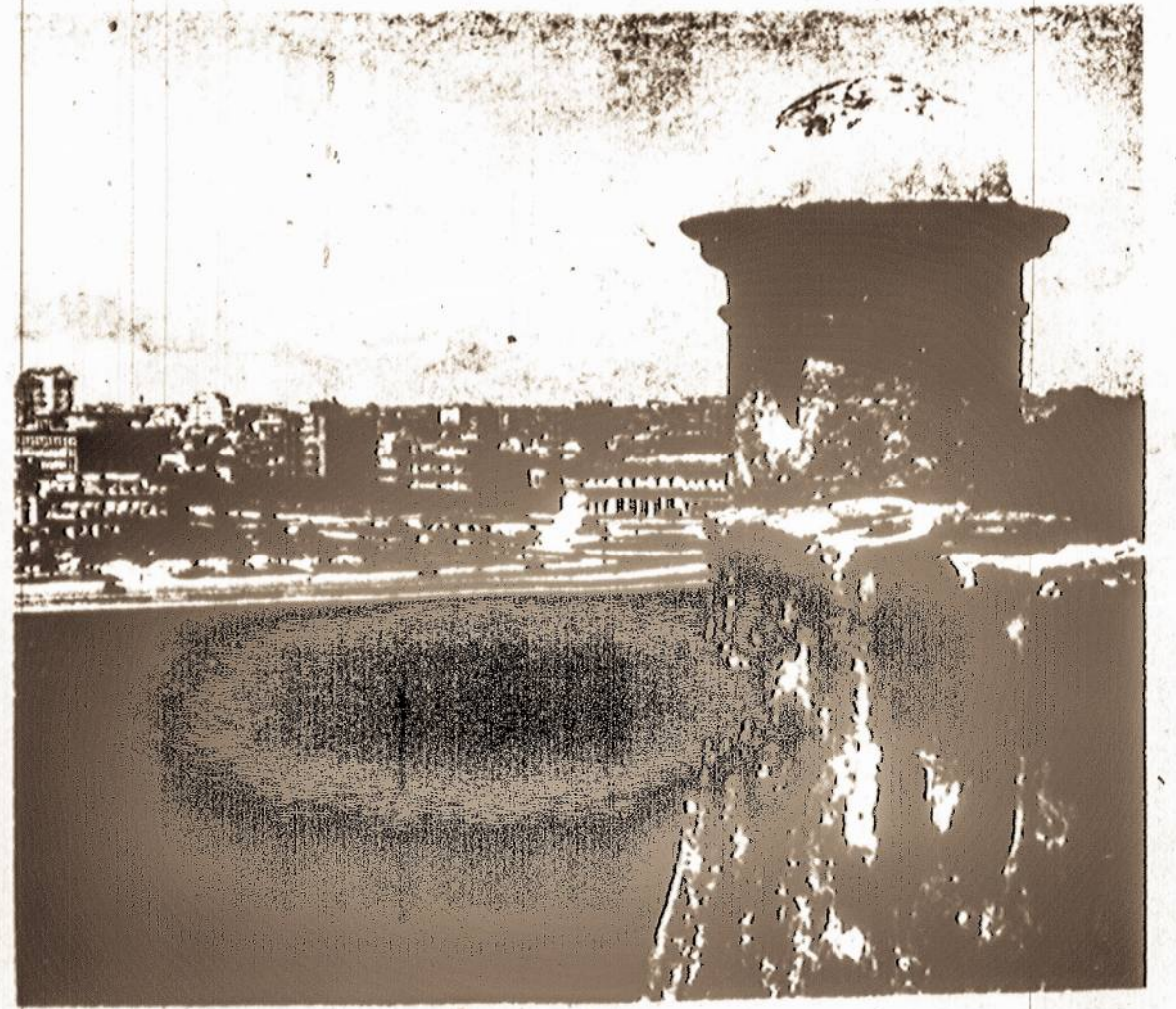
Šiandien didelę dalį laikraščių turinio užoildo pobūvių, stovyklų, spektaklių įvairiausių puotų aprašymai. Šie dalykai yra skoningi ir pagirtini, kaip cukrus su kava ar pipirai su maistu. Bet kasgi nori išlupti vien tik cukrų ar kramtyti pipirus?..

Reikia pripažinti, jog šių dienų spaudoje yra ir gerų bei rimtų straipsnių, gerų bendradarbių. Tai yra liaudininkai, kad lietuviškoji spauda pakilo. Bet liūdniausias šių dienų spaudos reiškinys, tai stoka objektyvumo ir teisingumo. Būna, kad pateikti aprašymai ar straipsniai visai neatitinka tiesos.. Netiesos paliestiems neduodama vietos apsiginti, o jei kartais ir deda jų atitaisymus, tai redakcijos juos taip iškraipo, pertaiso, kad visai jie netenka prasmės.

Tiesa, šie "griekai" buvo ir anų laikų lietuviškoje spaudoje, kada redaktoriai dažnai nebuvo baigę net gimnazijos. Bet šiais laikais lietuviškoji spauda turi išsimokslinčius redaktorius, baigusius universitetus, deja, savo redagavimų kartais pasirodo besą "kaimo bernais"...

Kalbant apie tautinės srovės spaudą, anais laikais ji buvo gyva, kovinga, ryški, nors ir kiek "netašyta", bet nesvyravo, nepateikavo, neįleškojo skaitytojų, iškreipdama savo nusistatymą. Šiandien dalis tautinės srovės spaudos tiek susiliejo su katalikų spauda, kad pakeitus antraštes, abi pusės gali skaityti, nesuprasdamos, kas ką remia.

Seniau tautinės srovės spauda rengdavo prakalbas, maršrutus, lošimus, chorų, leido knygas. Šiandien gi pasitenkinama tik pora gerų balių surengimu (kurie yra reikalingi ir remtini), bet tai ir viskas. Šiandieninė spauda praturtėjo naujais bendradarbiais; grynesne kalba, bet sumenkėjo savo ryškumu (išskiriant mažą spaudos dalį), principiskumu ir savo skaitytojų auklėjančia įtaka.

Kubos sostinės Havanos vaizdas, žiūrint iš 1763 m. ispanų statytos tvirtovės 1,200 pėdų bokšto, kitoje uosto pusėje.

Kubos dėkingumas...

(Atkelta iš 1 psl.)

Dabar spaudoje jau skaitome, kad čia veikia tūkstančiai Castro agentų... Kaip jie čia atsirado? Per 40 metų iš anapus geležinės uždangos bolševikai neleisdžia niekam į vakarus išvykti, o kubiečiams buvo duodamos vizos į JAV. Ar tik nebus pervėlai apsižiūrėta, kad Castro sąmoningai siuntė čia Rusijoje paruoštus teroristus specialiai skirtoms pareigoms?

Planingas komunistų pasiruošimas Kubą pavergti pradėta 1952 metais, kai prezidentas Batista uždraudė komunistinę veiklą ir nutraukė su Sovietais diplomatinis ryšius.

Bolševikų melais ir konspiracijomis, Batista paskelbtas agresorium, laisvės varžytoju, grobiku, žmonių skriaudėju. Tie melai ypač prilipo "demokratijos" pilvo liga sergantiems amerikiečiams, kurie šoko įvairiais būdais revoliuciją remti. Pačioje Kuboje į kovą įkinkyta dvasiškija, kuriai už pasitarnavimą dabar Castro keršija.

Naujas diktatorius, užmezgęs ryšius su Kremlium, tuoj griebėsi, atsidėkoti amerikiečiams už gausią talką: nusavino jų įmones, kurios, kartu su gausiu turizmu, buvo pastatę Kubą ant kojų.

Kai Amerika dėl to užprotestavo, jai savo grasiinančią kumštį iškėlė Chruščiovas!

Dėl to atkreipė dėmesį ir Kennedy. Savo patarėju pasikvietęs buvusį ambasadorių Smith, rinkimų vajuos metu Kennedy, kritikuodamas Eisenhowerio politiką, sakė, kad Amerika turi duoti Castro ir Chruščiovui suprasti, kad ji nesileis stumdoma, kad nesirengia iš Guatanamo bazės trauktis ir kad nepaliks Kubą, neatlyginusią už pagrobtą amerikiečių turta.

Kubos tremtinių atveju sakė, mūsų imigracijos departamento pareigūnai neprivalo daryti kliūčių čia atvykusiems ir prieš Castro režimą dirbantiems kubiečiams.

Kai iki šiol tie kovotojai negavo jokio mūsų valdžios pritarimo, Kennedy skelbė reikalą remti Castro priešintis užsienyje ir pačioje Kuboje.

Kitą savaitę: KAIP AMERIKA IŠLAISVINO KUBĄ.

1941 1961

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
RADIO VALANDA

GYVUOJA
JAV 20 METŲ
ŠESTADIENIAIS
NUO 5:00 IKI 6:00
VAL. VAK.
IS NEW YORKO STOTIES
WEVD
1330 KIL. 97.9 meg. FM

DIREKTORIUS
JOKUBAS J. STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.Y.
TEL. WAVERLY 6-3325

KAS KĄ "IMA UŽ LIEŽUVIO"?

Lietuvos komunistų spauda, anot Laisvės, "ima už liežuvio" Jokūbą J. Stuką, kuris praeitų metų pavasarį lankėsi Lietuvoje ir dalyvavo Kauno hidroelektrinės atidarymo iškilnėse. Mizaros laikraštis cituoja Vilniaus Tiesoje (š. m. sausio 4 d.) tilpusį Stasio Laurinaičio straipsnį, kuriame kartojami Stuko žodžiai, pasakyti Kaune. Anot Laisvės, "kalbėdamasis su Lietuvos radijo korespondentu", Stukas pareiškęs:

"Esu tikrai sužavėtas jūsų jėgainės statyba, kuri, kaip man pranešė, vyko tris metus. Man rodosi, kad tai ne tik inžinierių laimėjimas, bet ir viso krašto, visų žmonių. Jie džiaugiasi, tikrai džiaugiasi, matosi, nuosirdžiai džiaugiasi šita jėgaine... Aš netikėjau, kad tai pamatysiu atvažiuavęs į Lietuvą kaip turistas. Manau, kad ir kiti Amerikos lietuviai, arvažiuavęs turizmo keliu Lietuvon, tą patį pasakys..."

Toliau Laisvė teigia, kad Stukas, grįžęs namo, "parašė į Lietuvą savo pažįstamam laišką, kuriame jis reiškia norą stiprinti bendradarbiavimą su Tarybų Lietuva." Tame laiške, anot Laisvės, Stukas taip rašęs:

"Yra oportunistų mūsų Amerikos laikraščiuose, kurie norėtų tokiam dalykui pakenkti. Mano nuomone, jie labai klysta. Juo didesnis kultūrinis bendradarbiavimas tarp mūsų kraštų — juo didesnis įnašas į mūsų pastangas pasaulyje išlaikyti pastovią taiką."

Jeigu Stukas taip rašė "savą pažįstamam", tai jis nieko naujo neparasė, nes tas "bendradarbiavimas", kaip jau ne kartą Vieniybės buvo rašyta, vyksta gana seniai. Faktiškai, apie Amerikos lietuvių bendradarbiavimą su Lietuva, siunčiant giminėms siuntinius, rašant jiems laiškus, skaitant Lietuvoje leidžiamus laikraščius ir knygas ir pagaliau stengiantis asmeniškai pamatyti gimtąjį tėvų kraštą, Vieniybės buvo rašyta ryšium su Varno, Paprockienės ir Stuko kelionėmis į Lietuvą.

Kai dėl "susizavėjimo" Kauno hidroelektrine, tai čia irgi nieko naujo, nes Stukas, grįžęs į Ameriką, tą patį vakarą Vieniybės atstovui pareiškė, kad jam "Nemuno tvenkinys Kaune padaręs didelį įspūdį."

Bet ekonominiai, kultūriniai ir kitokie laimėjimai, kuriuos turėjo progos pamatyti Stukas ir kiti nuvažiuavę į Lietuvą, nieko bendro neturi su lietuvių tautos pastangomis atgauti kraštui nepriklausomybę. Tokių laimėjimų būta ir carų valdomojoje Lietuvoje. Pavyzdžiui, carų laikais Lietuvoje buvo panaikinta baudžiava, pastatyti geležinkeliai, plentai, tiltai, pastatai ir pagaliau grąžinta spaudos laisvė... Bet ar per tuos 122 okupacijos metus lietuvių tauta atsisakė nuo kovos už nepriklausomybę? Ne. Ta kova vyko iki galutinio laimėjimo, iki Lietuva "atsikabino" ne tik nuo rusų, vokiečių, bet ir nuo "brolių" lenkų.

Veltui komunistai tikisi laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius papirkti Kauno hidroelektrine ir kitais ekonominiais bei kultūriniais krašto laimėjimais. Kova už Lietuvos nepriklausomybę bus tęsiama, nežiūrint komunistų spaudos pasakų apie auksu išgrįstus kelius į rytojų... Tiesos ir Laisvės redaktoriai turėtų žinoti, kad ir auksiniame narve lesinamas paukštis veržiasi į laisvę.

Padėka

Maironin mokyklos Brooklyne tradicinė šventė - Kalėdų eglutė - įvyko sausio 8, Apreiškimo parapijos salėje.

Toki parengimą suruošti vienam ar bent keliems žmonėms nėra įmanoma, todėl, jaučiu pareigą padėkoti visiems vakarą ruošusiems, taip pat į talką prašytiems ir prisidėjusiems.

Dėkoju: mokytojai Jadvygai Matulaitienei už puikios programos paruošimą ir kantrybę mokant mažuosius artistus. Dail. P. Osmolskiui už dekoracijas. A. Mrozinskiui už parašymą gaidų kai kuriems šokiams. Vyt. Stroliai už dainų paruošimą ir grojimą tautiniams šokiams. Kazimierui Snieškai už grojimą repetitiju ir parengimo metu. Vyt. Kidoliui už šviesų pritaikymą ir visokeriopą pagalbą. Mokytojams: kun. J. Pakalniškiui, I. Banaitienei, J. Kregždieni, A. Samušui, E. Urbellenei, visiems kitiems ir Tėvų Komitetui. Mamytėms už gražius artistų rūbus ir tėveliams už vaikų vežiojimą į repetitijas.

Bufeto ruošėjoms: Gerulaitienei, Samušienei, Miklienei, Ignaitienei, Leveckienei, Krivickienei, Birutienei-Savickaitėi, Dičpinigaitienei, Klemejerienei, Snieškienei, Kentienei, Kazickienei, Zukienei, Seibienei, Versellienei, Dippel, Sandanavičienei, Kidolienei, Labutienei, H. Miklui ir Sidabrinio Varpo kepyklai - oaukojusiai duona.

Loterijos talkininkams: Kidolienei, Zukienei, Zabitaitei ir kitoms, o taip pat loterijai aukojusiems.

Dėkoju visiems artistams už sukauptas pastangas besruošiant ir pildant programą. Išvardinti sunku, nes programoje dalyvavo beveik visi mokiniai, kurių yra 143.

Elena Ruzgienė
Maironio Mokyklos vedėja

ELENA VAINIŪNIENE, Philadelphia Lietuvos Liberty Federal Savings and Loan Association sekretorė, šiomis dienomis minėjo savo 15 metų darbo toje didžiausioje ir turtingiausioje rytinėse valstybėse Philadelphia Lietuvos finansinėje įstaigoje. Elena Vainiūniene apie 11 metų dirbo Amerikos Pasiuntinybėje Kaune, kur ėjo ministerio sekretorės pareigas. Vėliau, karui prasidėjus, apie pusę metų dirbo Amerikos Ambasadoje Berlyne. 1941 m. grįžusi į Jungtines Valstybes, penkis

metus išdirbo karo laivyno departamente Philadelphiaje. Liberty Federal Savings and Loan Association, kuri ateišanti balandžio mėnesį mini savo 60 metų sukaktį, šia proga Elena Vainiūniene pasveikino; jai palinkėjo sėkmės prezidentas Charles S. Cheleden, vykdomoji viceprezidentė Ona Cheleden, visi valdybos nariai bei direktoriai. Liberty Federal, kur savo sutapas laiko ir kitų miestų lietuviai, dabar turi daugiau kaip 46 milijonus dolerių turto. Liberty Federal dabar moka 4%

SENSATIONAL DISCOUNT SALE

* Big Sofa-Bed with Built-in Bedding Compartment Selected Decorator Fabrics

ALL 8 PIECES \$129⁹⁵ for Your Living Room

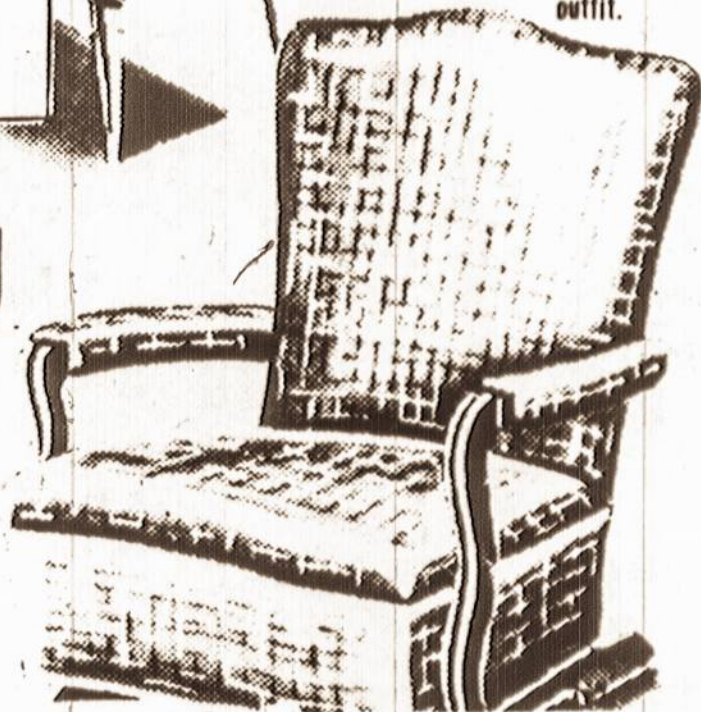
Included: in this outstanding room outfit you get a sofa-bed with roomy bedding compartment, a comfortable rocker, a recliner chair, 2 step tables, one cocktail table and 2 beautiful table lamps. A complete room outfit.

* Note: The Comfortable Recliner Chair

* Pair of Decorator Lamps

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON ST.
BROOKLYN, N.Y.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams. Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, QUEENS, N. Y.

Tel. Virginia 6-9506

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway, stotis)

Tel. Hickory 1-5220

Advokatas William J. Drake
Licensed Real Estate Brokeris

Pagalvok apie savo ateitį — ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, ir kreipkis į

AMERICAN HOME REALTY

Šiai firmai vadovauja biznyje patyręs advokatas WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą. LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS. Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

L. Kančiauskas nuotraukos

Gražus Klaipėdos krašto lietuvių, gyvenančių Los Angeles, Calif., būrelis savo subuvimo, sausio 14 d., meninės programos metu.

Los Angeles, Calif., sausio 14 dieną, Liet. Bendruomenės namuose įvyko Klaipėdos krašto lietuvių subuvimas, kuriame dalyvavo ir tie, kurie bent kada yra Klaipėdoje gyvenę. Ta proga buvo paminėtas Klaipėdos sukilimas. Nuotraukoje šio subuvimo iniciatoriai: K. Liaudanskas, Alg. Glazė ir žurnalistas Vl. Bakūnas.

Lietuviai Kalifornijoje

(Atkelta iš 2 psl.)

— Algirdas Glazė, K. Liaudanskas ir šių žodžių autorius. Pirmasis yra vienos senos klaipėdiškių šeimos jauna atžala, as pats — apie 20 metų gyvenęs Klaipėdoje ir K. Liaudanskas, Lietuvos karininkas, gyvenęs Klaipėdos krašte — Macikų iguolėje (prie Šilutės). Mes jautėme pareigą šią istorinę sukaktį paminėti.

Netaip jau erdvi svetainė beveik prisipildė Klaipėdos kraštu besidominčių. Jų tarpe matėsi ir senų, mielių, Klaipėdoje matytų veidų: pulk. Andrašiūnas — buvęs paskutinis krašte komendantas, Jurgis Pėteris — buvęs gubernatūros sveitimsalių ir vizų skyriaus sekretorius, J. Truskauskas — buvęs uosto technikas, A. Skirius — baigęs Klaipėdos Prekybos Institutą, muz. A. Narbutas — buvęs 6-to pėst. pulko Klaipėdoje chormeisteriu, K. Palaikis — buvęs valdininku Klaipėdoje ir krašte, Gasparas Velička — buvęs Klaipėdos valstybinio dramos teatro vienu žymiausių aktorių, nekalbant jau apie plačią Glazių šeimą, su našle Glaziene priešakyje.

Algirdas Glazė paskaitė labai įdomią paskaitą apie Klaipėdos kraštą ir visą Mažąją Lietuvą, po kurios solistė L. Zaikiene ir muz. A. Narbutas mi-

nėjimą programą papildė dainomis. Solistė L. Zaikiene padainavo kelias dainas, kurių viena — "Išbėg, išbėg iš Rusnė miesto" ypatingai atitiko minėjimo dvasią. Muz. A. Narbutas akompanavo.

Kalbant apie L. Zaikienę — esu ją girdėjęs dainuojant, daugiausia su žv. Kazimiero parapijos chorą, Br. Budriūnui akompanuojant, ar diriguojant, solo partijose. Bet šį kartą, kaip dainos meno mėgėjas, buvau nustebintas: Zaikiene pasirodė esanti nuostabioji formoj. Publika ją priėmė nepaprastai šilta. Nedaug reikėjo padėti pastangų, kad atidengus jos, kaip solistės, pažangos priežastis: iki šiol, ji pasikliovusi tik muz. Br. Budriūno programomis, galiausiai ėmėsi ir balsinės mokyklos, kantriai ir išdžiūsi pasiduodama italo E. Stanetti mokymo metodams. E. Stanetti mokyklos bruožai jau atsispindėjo šio minėjimo programoje L. Zaikienės dainuotose dainose. Gal ir nesistebėkime — E. Stanetti turėjo daug bendro su Benjaminino Gigli, toje pačioje mokykloje Italijoje... L. Zaikienei talkininkauja V. Barmienė, kuri paruosia ar parenka dainas. Beje, L. Zaikiene irgi klaipėdiškė, nes vos dviejų metų amžiaus su tėvais grįžo iš Ameri-

kos Lietuvą ir išaugo Klaipėdos krašte.

Negalėčiau nepaminėti ir muz. A. Narbutą, kuris ilgesnį laiką gyvenęs Klaipėdoje, mėsiai sutiko patalkininkauti mūsų rengiamam minėjimui, parinkdamas ir su L. Zaikiene surepetuodamas klaipėdiškes daineles.

Mano, kaip šio minėjimo moralinę atsakomybę pasiėmusio, nuosirdi padėka priklauso pirmoje eilėje Glazių šeimai, L. Zaikienei ir muz. A. Narbutui, K. Liaudanskui, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo minėjimo pasisekimui.

Beje, pasirasė net 31 asmuo sutinką būti nariais naujai organizuojamos draugijos, pasiimančios Mažosios Lietuvos problemų gvildinimo reikalą. Pasisekimas tikrai didelis: minėjimą rengėme tik trys, sekantį rengsime jau 31.

Vienybietė O. Račkienė turi labai daug pažįstamų Amerikoje. Dažnai pas ją lankosi vienos bei svečiai iš kitur. Šiuo metu pas ją viesi p-nia M. Totoraitė — Cohn iš Long Island, N. Y., atvežusi čia daug naujų lietuviškų plokštelių su dainomis ir muzika. Šia proga O. Račkienė praeitą sekmadienį savo rezidencijoje surengė pėbėvį, kuriame dalyvavo Gedimėnai, Batakai, Meisonai, Bakūnai ir daug kitų.

Arlington RESTAURANT

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE Under BMT Jamaica Line — Norwood Avenue Station Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAICIAI

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobuviams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVISKIEMS suėjimams nemokamai VACYS STEPONIS Savininkas

40 EAST 26th ST. NEW YORK CITY MU 3-2928

WHITE HORSE

Tavern

BARAS IR RESTORANAS

Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS Savininkas

86-16 JAMAICA AVE Woodhaven, N.Y. Tel. Virginia 6-9519

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis i visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS, AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477 Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas Musų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams. 36-40 STAGG STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Telefonas: STagg 2-5938

ROBERT F. NARK

Apdraudus **AUTO Specialistas**
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

Discounts to qualified
APPLICANTS
Mutual Insurance
Insure your tomorrow today!

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi
stereo, fonografas, dulkių siurbliai, oro vėsin-
tuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola
aparatus. 40% nuolaidos Blaipunkt vokiš-
kiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radi-
jas, Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.
Penktadieniai iki 9 v. v.

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti
kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

MARTHA & PETER LISAUSKAS
64-09 56th ROAD MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena
gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

THREE JOE'S SERVICE STATION, INC.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

86th Ave. kampas Jamaica Ave.

Telefonas: Virginia 6-9683

SPORTAS CHICAGOJE

Lituanicos (Liths) futbolo komanda sausio 8 pradėjo žaisti "Indoor Soccer" futbolo pirmenybėse, kurių rungtynės vyksta po stogu. Šiose pirmenybėse dalyvauja 18 komandų, padalintų į 2 grupes. Lietuviai žaidžia "major" divizijoje. Pirmą pirmenybių dieną lietuviai žaidė su ukrainiečių "Lions" komanda, su kuria sukovojo lygiomis 1:1. Iš viso čia reikės sužaisti 9 rungtynes. 1959 metų sezono (1960 m. pirmenybių nebuvo) Lituanica užėmė I vietą I-je divizijoje ir buvo perkelta aukštojo grupėn. Dvas pirmenybes kas sekmdienį stebi maždaug po 2000 žmonių.

Lieuviams krepšinininkams, dalyvaujantiems Marquette parko krepšinio pirmenybėse, nelabai sekasi. Aro krepšinio komanda čia turi 2 laim. ir 1 pralaimėjimą, o Neris - 1 laim. ir 2 pralaim. Neris šiemet čia žaidžia silpnos sudėties, nes jos gerieji žaidėjai atstovauja vid. mokyklų, kolegijų ir universitetų rinktinėse.

Neris moterų tinklinio komanda sausio 8 dalyvavo tinklinio turnyre, kuris vyko Mun-

delein kolegijos patalpose. Čia žaidė 8 komandos, padalintos į 2 grupes. Neris savo grupėje užėmė I vietą. Už Nerį žaidė: D. Dambrauskaitė, G. Juškaitė, R. Kviklytė, D. Maskollūnaitė, T. Prunskytė, R. Šošytė, K. Grifaitė. Kitas panašus turnyras įvyks vasario 5 Sears YMCA patalpose.

Chicagoje neseniai įsteigtas lietuvių slidininkų klubas, į kurį per trumpą laiką užsiregistravo apie 50 narių. Jau buvo du susirinkimai, kurių metu rodyti filmai apie slidinėjimą. Ateityje yra numatyta surengti didesnių slidinėjimo išvykų į tolimesnes vietas. Artimiausia tokia išvyka bus vasario 4-5 ir jos metu bus keliaujama į Caberfee, Mich., kuri yra apie 260 mylių nuo Chicago.

Sausio 14 suėjo 10 metų nuo tos dienos, kada Chicagoje buvo įsteigtas lietuvių futbolo vienetas, kuris su pertraukomis ir įvairiais vardais gyvuoja iki šiai dienai. Pirmąją futbolo klubo valdybą sudarė: E. Vengianskas, L. Kriaučiūnas, E. Šulaitis, K. Baltramonaitis, V. Numgaidas, F. Šulaitis

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS,
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVERgreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- Philadelphijoje -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

- Brooklyne -

JUOZAS GARŠVA

234 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSUCIOJA
AUTOMOBILIŲ ĮVAIRIEMS REIKALAVIMAMS

VIENYBĖ

V. Sidzikauskas, Pavergtųjų Tautų Seimo ir Lietuvos Laisvės pirmininkas, kalbės apie savo kelionę į Pietų Ameriką New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkime, kuris įvyks sausio 29 d. 4 v. p. Baltijos Laisvės Namuose, New Yorke. Kviečiami visi.

K. S. Karpus, mūsų bendradarbis Clevelande, sausio 29 d. su žmona išvyksta šešioms savaitėms atostogų į Kaliforniją.

Antanas J. Varnas, mūsų bendradarbis, išvyko į prezidento J. F. Kennedy inauguracijos iškilmes Washingtone.

Juozas Bataitis, buvęs Lietuvos advokatas, vienas iš Neo-Lithuanijos korporacijos steigėjų, šiuo metu yra Heidelbergo universiteto ligoninėje, kur jam padaryta sunki vidurių operacija.

J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtone, sausio 17 d. su žmona dalyvavo Afrikos valstybių diplomatinė misijų šefų priėmimo, kuris buvo suroštas dešimties, naujų Afrikos valstybių misijų šefų garbei.

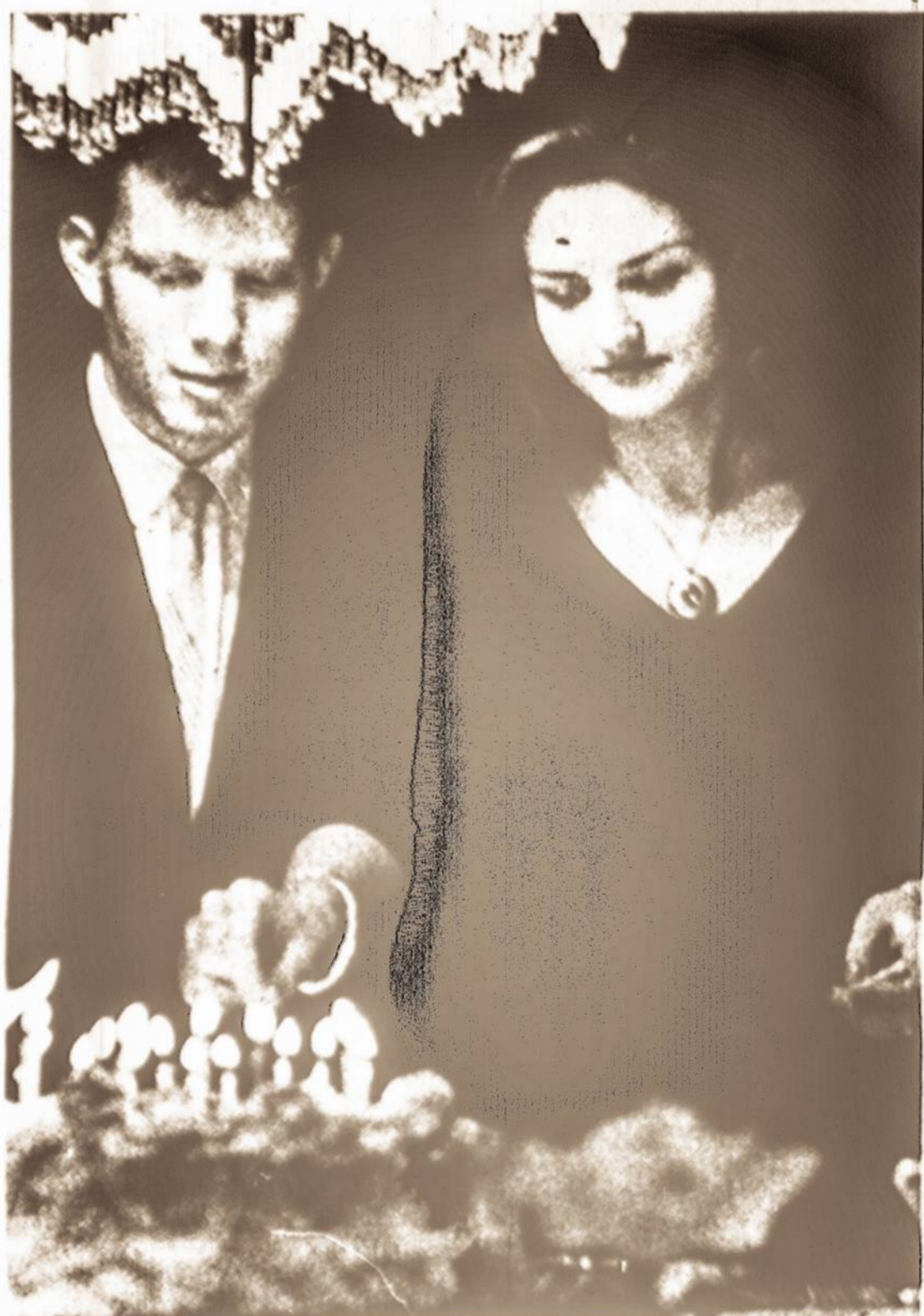
Irena Grigaliūtė, Antano ir Onos Grigalių duktė, sausio 14 d. susižiedavo su Jerry Castoral. Pokylis įvyko Steamboat Inn, Great Necke, kur dalyvavo apie 160 asmenų. Ta pačia proga buvo paminėtos kitos dvi sukaktys: duktės Dianos 16 metų amžiaus ir jos tėvų 27 metų vedybų. Grigaliai gyvena Bayside, N. Y.

Vincas Stulpinas, ilgametis Vienybės skaitytojas ir bendradarbis Chicagoje, mirė sausio 12 d., eidamas pareigas teisme.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Užpraeitą šeštadienį Maspetho Lietuvių Piliesių Klubo salėje įvyko klubo ir Jokūbo J. Stuko vadovaujamų Lietuvos Atsiminimų radijo programos koncertas. Nuotraukoje: (prie bilietų) Jokūbas J. Stukas, M. Tamašauskienė, G. Briedienė ir (sėdi) Pranas Venis su žmona Elena.

JAUNOJO J. TYSLIAVOS GIMTADIENIS

Juozas Tysliava, Valerijos ir Vienybės, trečdalių laikraščio Juozo Tysliavų sūnus, praeitą darbo joje atlikdamas kaip fotosekmdienį minėjo savo dvidešimt pirmąjį gimtadienį. Ta proga Vienybės namuose įvyko pokylis, į kurį atsilankė labai gražaus jaunimo būrys — apie 30 merginų bei vaikinų, artimiausių jaunojo Tysliavos draugų iš neolituanių, santariečių ir akademikų skautų tarpo. Pokylis užsitęsė iki vidurnakčio. Buvo sokta, dainuota ir vaišintasi.

Be linkėjimų ir sveikinimų, draugai sukaktuviniškai atnešė ir dovanų. Ypač vertingą dovaną atsiuntė krikšto tėvas W. F. Laukaitis, dabartinis Baltimorės pašto viršininkas, savo čekyje pažymėdamas: "Joseph Tysliava III". Mat Juozo Tysliavos senelis taip pat buvo Juozas, todėl jis gimimo ir krikšto metrikuose pažymėtas Juozu trečiuoju... Šia proga jaunas Tysliava gavo dovanų ir iš kitų miestų.

Juozas Tysliava III, gimęs 1940 m. sausio 12 d. Philadelphijoje, yra New Yorko City College inžinerijos studentas. Bet nemažai laiko jis skiria ir

Fluxus, naujai organizuojamo žurnalo kolektyvo paskaita apie muziką, kurią ši sekmdienį Baltijos Laisvės Namuose turėjo skaityti Jurgis Mačiūnas, negavęs salės, atidėta kitam kartui. Kada paskaita įvyks, bus pranešta spaudoje.

Jonas Galinaitis, Vienybės skaitytojas veteranas Baltimorėje; prisiuntė aštuonis metinius prenumeratorių mūsų laikraščiui. Nuoširdus ačiū.

Parutė Aušraitė, 19 metų, neseniai su motina atvykusi iš Venezuelos ir apsigyvenusi Richmond Hill, N. Y. Jos tėvas atvyko prieš metus laiko ir dirba viename aerodrome. Danutė, kuri su tėvais išvyko iš Lietuvos būdama trijų metų amžiaus, žada čia studijuoti.

Užgavėnių vaišės

Užgavėnių vaišės ir kokių vakarą ruošia Maironio Šeštadieninė mokykla Brooklyne, vasario 11 d. 4 val. p. p. Apiešikimo parapijos didžiojoje salėje.

Mokyklos ir mokyklai nepriklausantis jaunimas, nuo 5 iki 16 metų, dalyvauja kostiumuose parade ir premijų laimėjime. Už geriausius kostiumus bus skiriamos 3 premijos - 15, 10 ir 5 doleriai. Su kostiumais dalyvaujantieji turi būti su kaukėmis (ant akių) nuo pat vakaro pradžios iki kostiumų premijavimo.

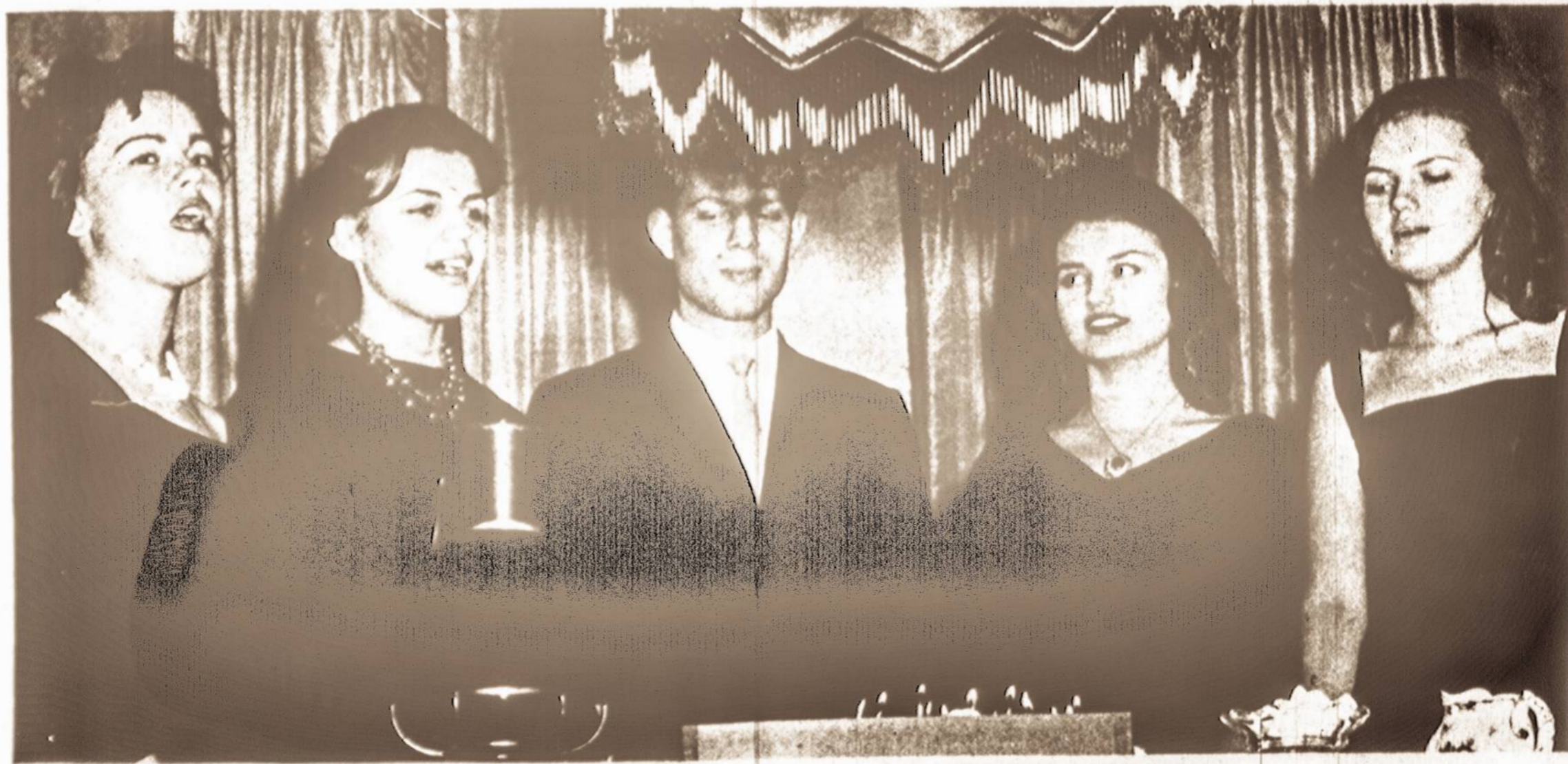
Idoni programa: Lašininio ir Kanapinio kautynės, Užgavėnių valgiai, vaišės prie stalų ir šokiai.

Kadangi vietų skaičius ribotas, stalus ir vietas prašome užsisakyti iki vasario 4 d. Telef. AP 7-4571 (vakarais).

Maironio mokykla kviečia New Yorko visuomenę gausiai dalyvauti Užgavėnių pobūvyje ir tuo būdu palaikyti papročius, kurie Lietuvoje buvo paplitę.

Įeinant aukojama.

F. P.

V. Mazelio nuotrauka

"Ilgiausių metų, ilgiausiųūū..." dainuoja Dana Maurukaitė, Giedrė Noakaitė, Irena Vakselyte ir Giedrė Kumpikaitė jaunajam Juozui Tysliavai (viduryje) praeitą savaitę Vienybės namuose minėjusiam dvidešimt pirmąjį savo gimtadienį. Viršuje: Juozas Tysliava ir Irena Vakselytė uždega 21 žvakę gimtadienio torte.